

Lembeke – Aveschoot 52

mei 2022

A. DE LOGI

DL&H-Archeologienota

Colofon

Lembeke Aveschoot 52
Archeologienota

Erkend Archeoloog:
De Logi & Hoorne bv
OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Canadezenlaan 1A
9991 Adegem
BTW BE 0845.028.465 RPR Gent
www.dl-h.be

Auteurs:
Adelheid De Logi

DL&H Archeologienota
© 2022 – De Logi & Hoorne bv

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van De Logi & Hoorne bv

Inhoud

DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN	5
Abstract	5
HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK	5
1. Beschrijvend gedeelte	5
1.1. Administratieve gegevens	5
1.2. Onderzoeksopdracht	5
1.2.1. Geplande werken en bodemingrepen	5
1.2.2. Criteria voor opmaak archeologienota	11
1.3. Doel en onderzoeksvragen	11
1.4. Onderzoeksstrategie en -methode	12
2. Assessmentrapport	12
2.1. Landschappelijke gegevens	12
2.1.1. Ruimtelijke situering	12
2.1.2. Geologische gegevens	12
2.1.3. Aardkunde	14
2.1.4. Topografie	16
2.1.5. Bodemgebruik	16
2.1.6. Synthese	16
2.2. Historische en archeologische gegevens	16
2.2.1. Historisch kader	16
2.2.2. Archeologische voorkennis	23
2.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	25
2.4. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	25
2.5. Antwoorden op de onderzoeksvragen	25
3. Synthese	26
HOOFDSTUK 2: BIBLIOGRAFIE	27
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	29
HOOFDSTUK 1: AFWEGING EN MAATREGELEN	29
1. Afweging van de noodzaak aan maatregelen	29
1.1. Volledigheid uitgevoerd vooronderzoek	29
1.2. Aan- of afwezigheid van een archeologische site	29
2. Bepaling van de maatregelen	29

DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN

Abstract

Voorafgaand aan de ontwikkeling van een terrein aan Aveschoot 52 in Lembeke, Kaprijke dient het archeologisch potentieel van deze grond bepaald te worden. Hiertoe werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Hoewel het plangebied op een landschappelijk interessante locatie ligt, wijzen de historische kaarten en archeologische bronnen op een eerder laag archeologisch potentieel. De geplande werken bedreigen bovendien enkel dat deel van het plangebied waar opeenvolging van vroegere en huidige bebouwing op een slechte bewaring van het potentieel aanwezige bodemerfgoed wijzen. Verdere fases van archeologisch (voor) onderzoek hebben een te laag kennispotentieel, en worden bijgevolg niet geadviseerd.

In het kader van deze omgevingsvergunning worden geen archeologische maatregelen opgelegd. Dit advies stelt noch de opdrachtgever, noch de aannemer, vrij van de in artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde archeologische meldingsplicht.

HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

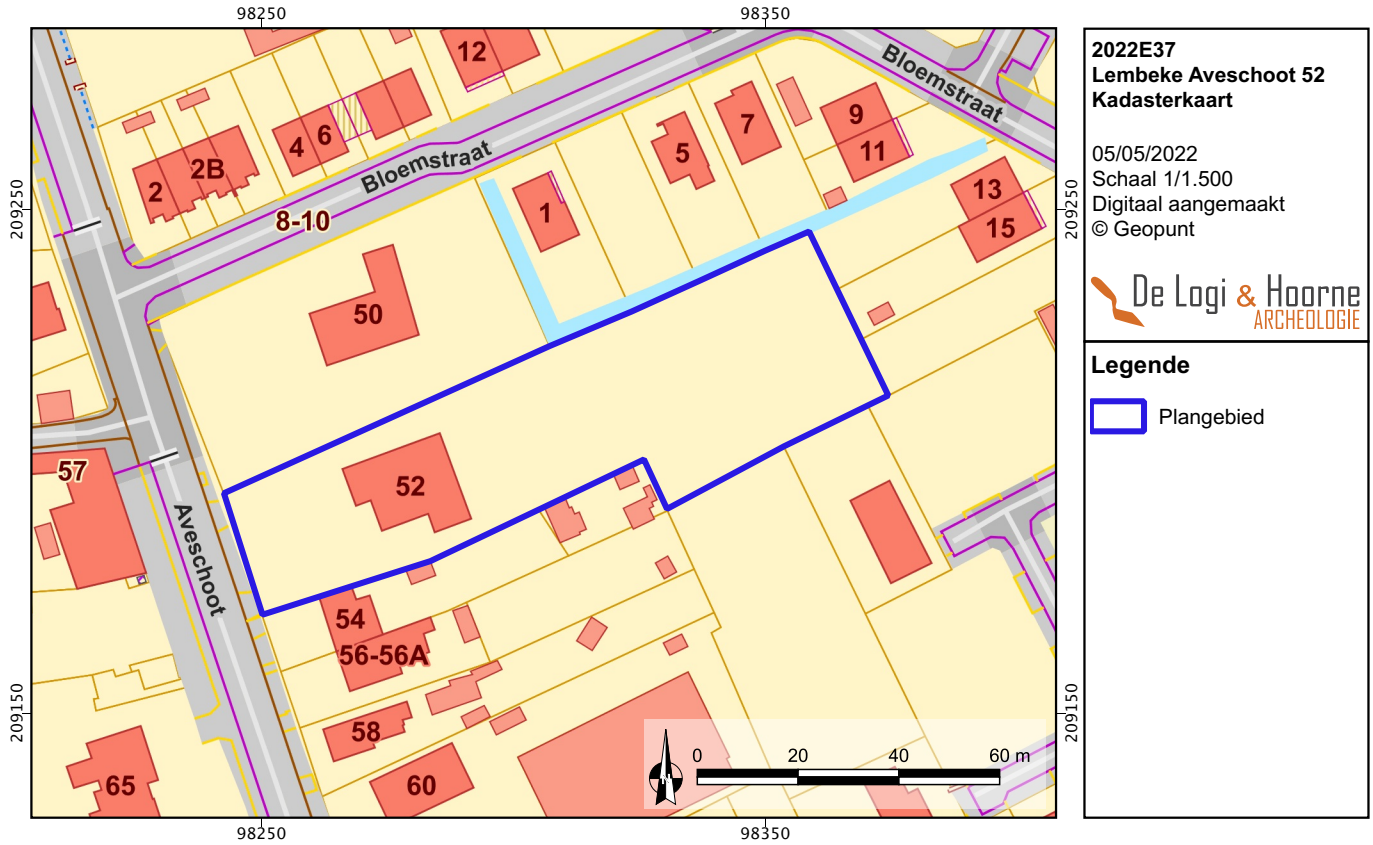
Projectcode bureauonderzoek:	2022E37
Sitecode:	LEM-AVE-22
Nummer van het wettelijk depot:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bv OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Lembeke (Kaprijke), Aveschoot 52
Bounding box (Lambert72):	punt 1: min. X: 98242,6; max. Y: 209245,7 punt 2: max. X: 98374,4; min. Y: 209169,6
Kadaster:	Kaprijke, Afdeling 2, Sectie B: perceelsnummer 475h
Oppervlakte projectgebied:	4006m ²
Oppervlakte percelen:	4006m ²
Oppervlakte bodemingreep:	1400m ²
Termijn bureauonderzoek:	4 t.e.m. 6 mei 2022
Betrokken actoren:	Adelheid De Logi (erkend archeoloog, veldwerkleider)
Wetenschappelijke advisering:	Niet van toepassing
Kadasterkaart:	Figuur 1
Topografische kaart:	Figuur 2

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Geplande werken en bodemingrepen

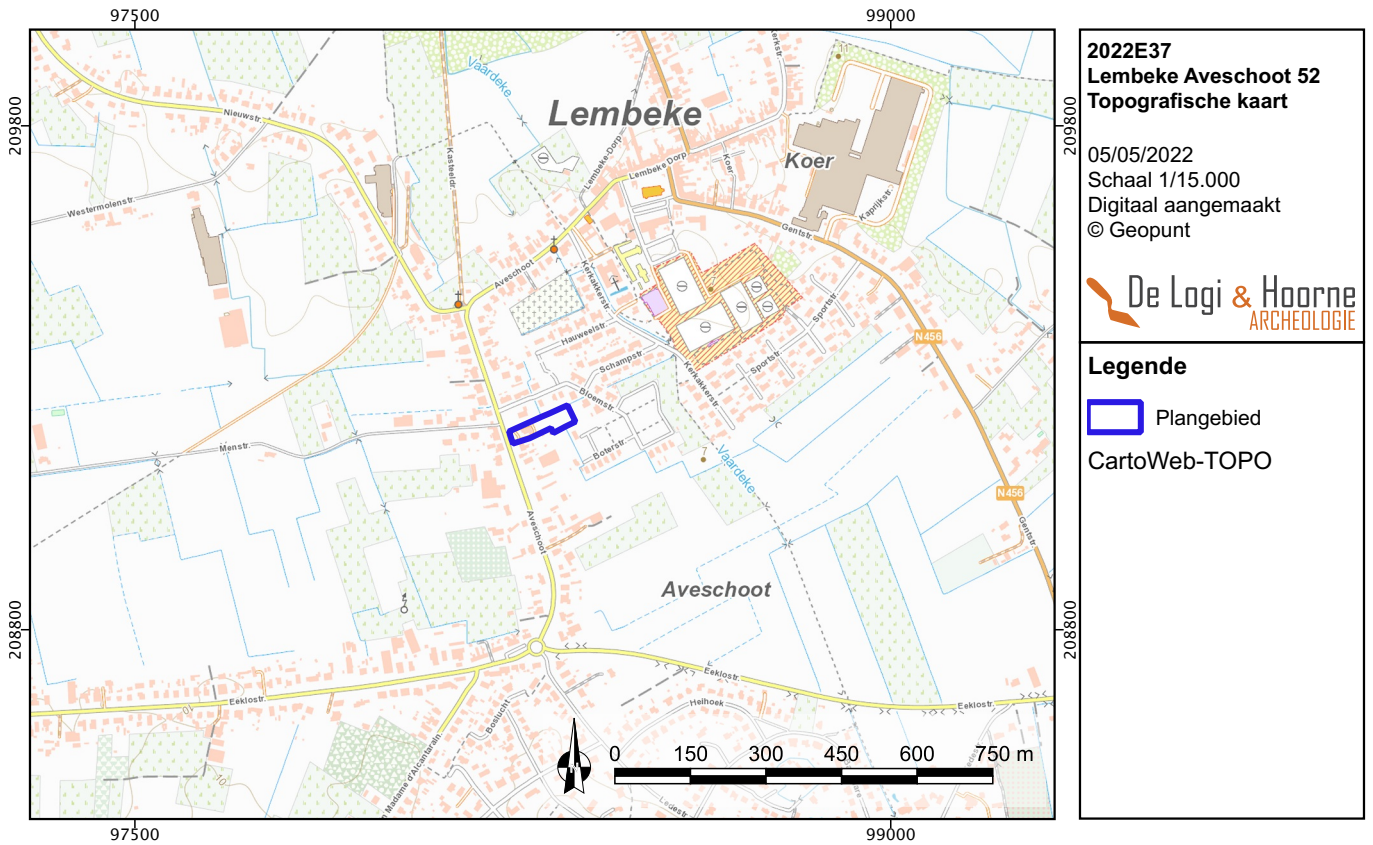
De initiatiefnemer wenst het terrein van 4006m² aan Aveschoot 52 in Lembeke, een deelgemeente van Kaprijke, te ontwikkelen. Het betreft kadasterperceel 475h van Afdeling 2, Sectie B in Kaprijke.

Op het plangebied staat momenteel een woning van 290m² die omgeven wordt door ongeveer 690m² verharding in asfalt. Tussen de woning en Aveschoot is een aangeplante voortuin aanwezig. Ten oosten van de woning en asfalt ligt een tuin. Het huis is aangelegd op een

Figuur 1: Het plangebied aangeduid op de kadasterkaart

Figuur 2: Het plangebied en omgeving op een topografische kaart

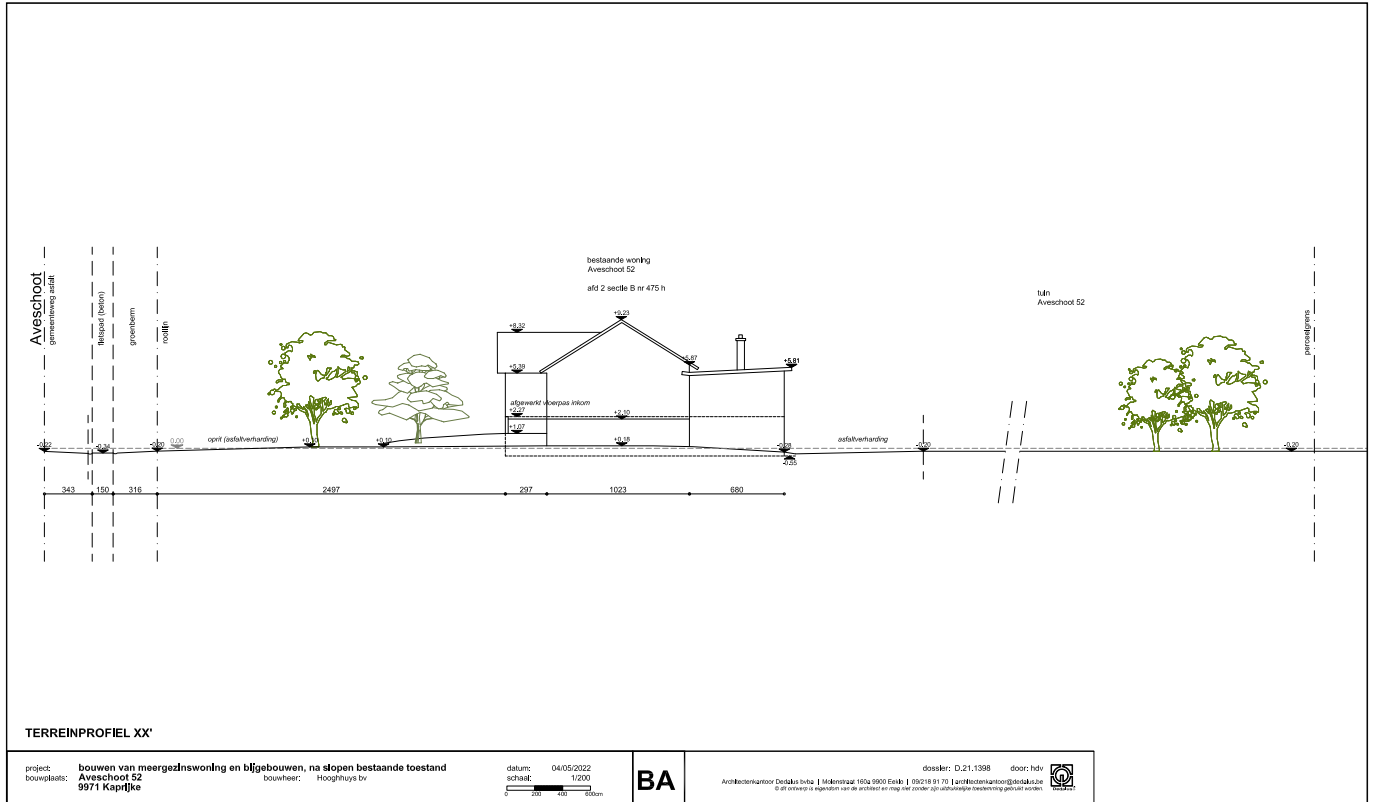
artificiële heuvel van 1m boven het maaiveldniveau, waarin de onderliggende garage deels is uitgegraven. Deze onderkeldering gaat al zeker tot 0,55m onder het maaiveld. De woning en verhardingen zullen gesloopt, en de aanwezige bomen gerooid worden ten behoeve van de nieuwe ontwikkeling. Dit behelst een totale oppervlakte van 1400m² met bodemingrepen.

Op het terrein wordt een meergezinswoning gepland met een grondoppervlak van 393,5m². De footprint van dit nieuw gebouw valt voor het grootste deel in de voormalige voortuin, en overlapt voor een hoek in het noorden met de te slopen woning. Tussen de nieuwbouw en de weg zijn de aanleg van een tuin, met toegangsweg en -pad in klinkers, parkeerplaatsen in grasdallen, en een septische put, regenwaterput (20.000l) en infiltratieputten (3x 1.500l, 0,95m onder maaiveld) voorzien. Langs de noordelijke zijden van de meergezinswoning wordt een oprit in klinkers naar achterliggende parkeerplaatsen in grasdallen en beging voorzien. De bouwwerken zullen een oppervlakte van 1400m² beslaan. De kunstmatige helling wordt weggelaten, het terrein wordt genivelleerd. De funderingsdiepte van de nieuwbouw moet nog bepaald worden door een studie, maar zal tot op het draagkrachtig en vorstvrij niveau moeten komen. Daarnaast wordt centraal in het gebouw een lift voorzien. De liftkoker reikt minstens tot 1,4m onder het maaiveldniveau. Daarnaast zal de aanleg van de putten in de voortuin, de riolering en nutsleidingen met zekerheid het niveau waarop archeologische resten kunnen bewaard zijn verstoren.

De ingrepen beperken zich tot het gedeelte dat binnen woon(uitbreidings)gebied bevindt. In de tuin van de voormalige woning zijn, met uitzondering van het wegnemen van een smalle strook van verharding, geen ingrepen gepland. Op een oppervlakte van 2625m² zullen geen bodemingrepen plaatsvinden.

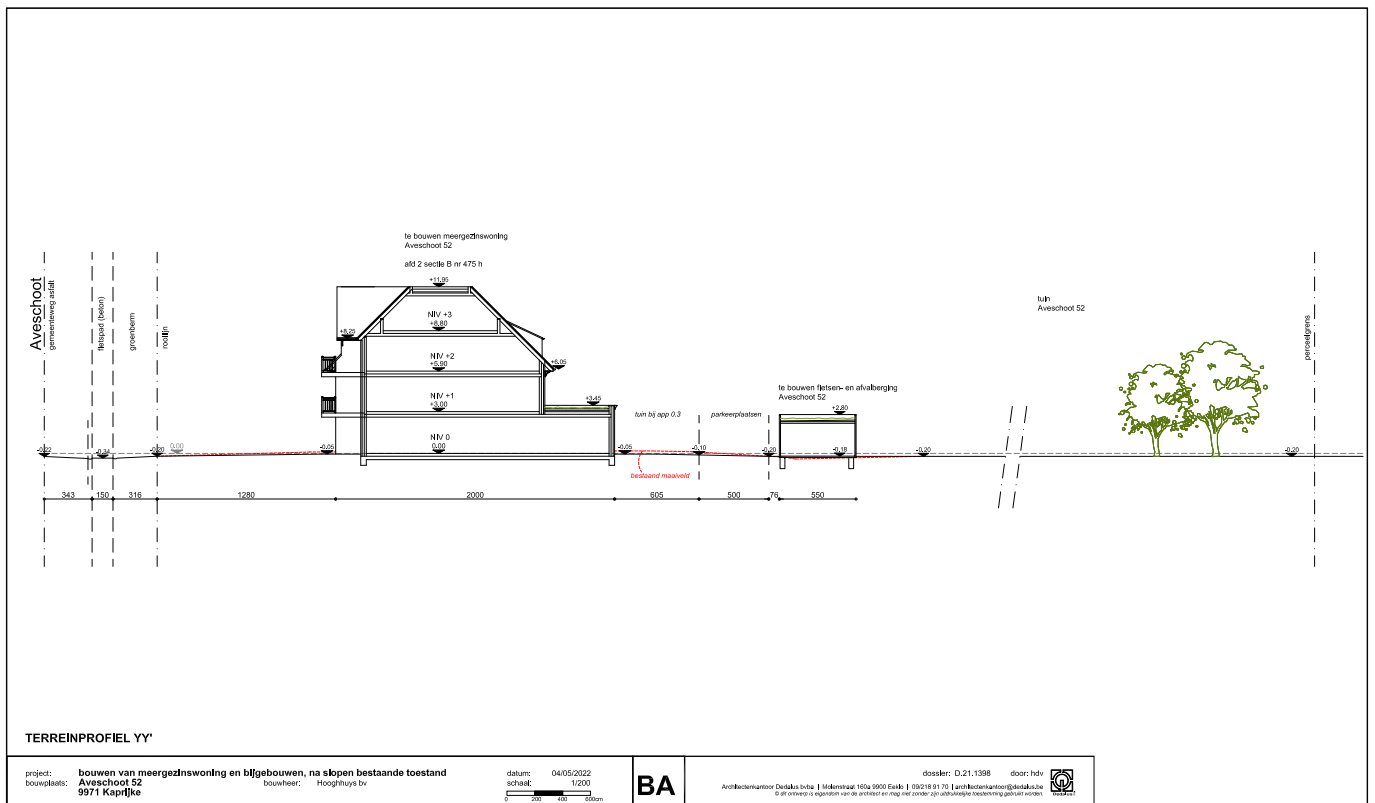
Figuur 3: Plan van de bestaande toestand binnen het plangebied

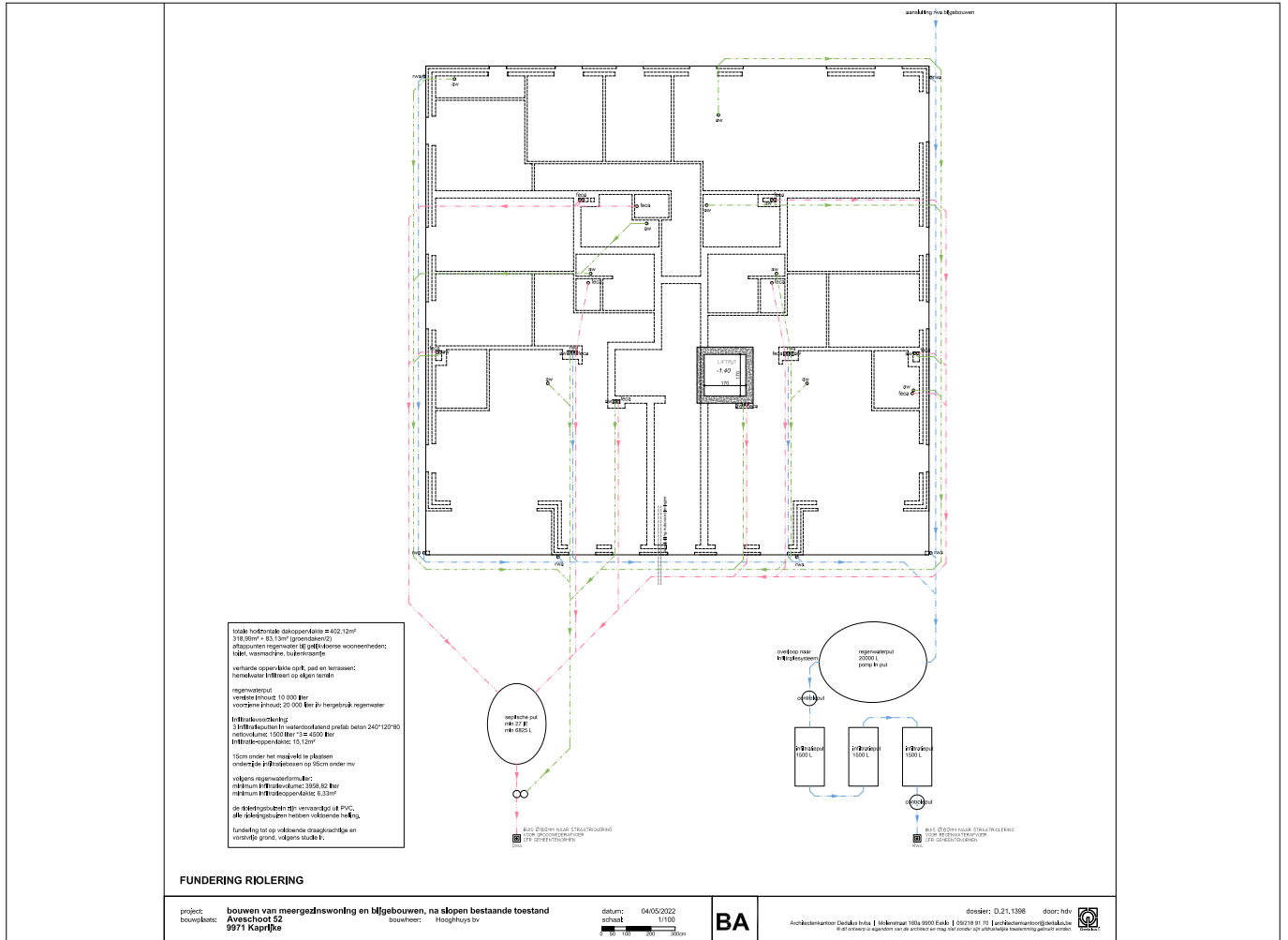
Figuur 4: Doorsnede van het terrein in bestaande toestand

Figuur 5: Een terreinprofiel van de ontworpen toestand

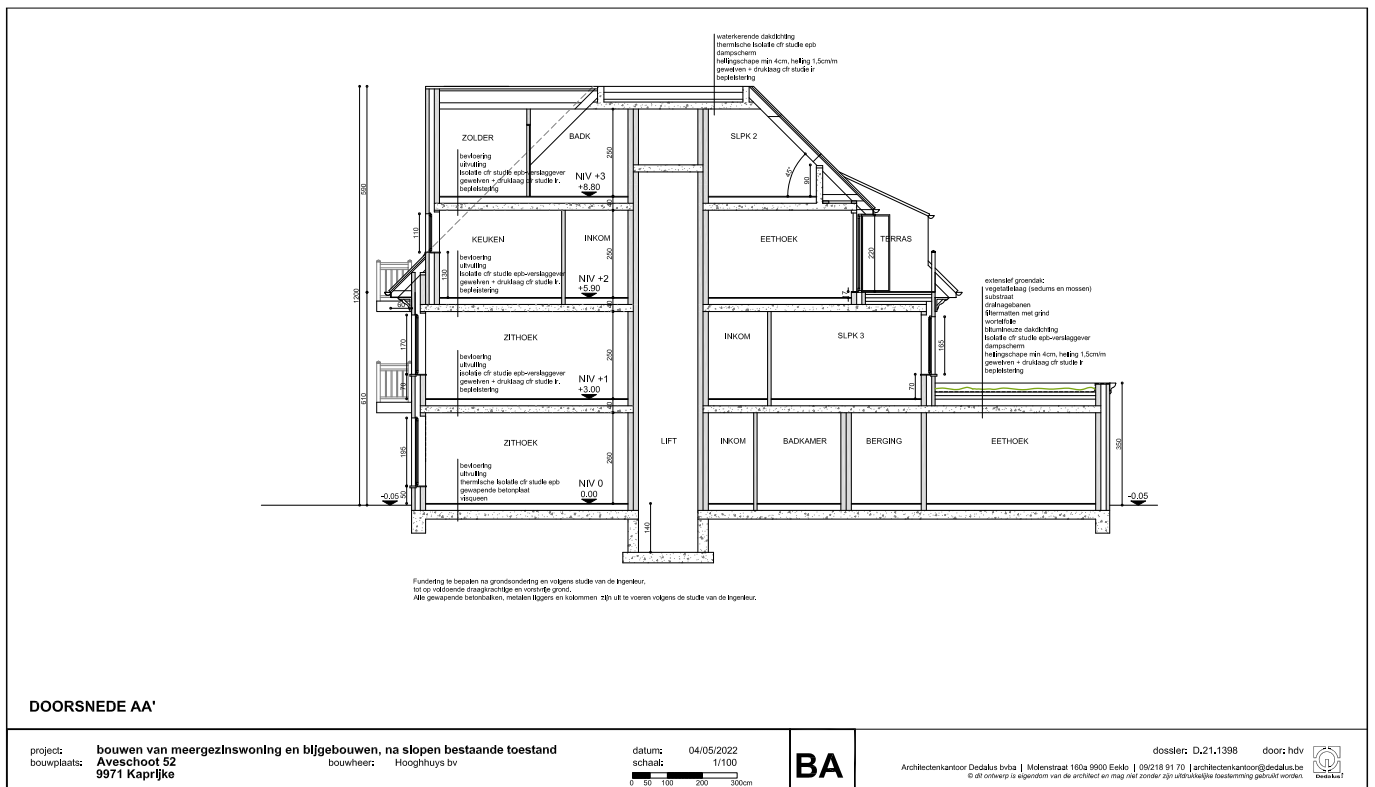

Figuur 6: Ontwerp van de geplande ontwikkeling binnen het plangebied

Figuur 7: Detailplan van de riolering en fundering in het ontwerp

Figuur 8: Doorsnede van de geplande meergezinswoning

1.2.2. Criteria voor opmaak archeologienota

Voor de uitvoering van het geplande project dient de initiatiefnemer een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan te vragen. Volgens [artikel 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#) en het stroomschema van Onroerend Erfgoed moet bij de vergunningsaanvraag een archeologienota waarvan akte is genomen gevoegd worden.

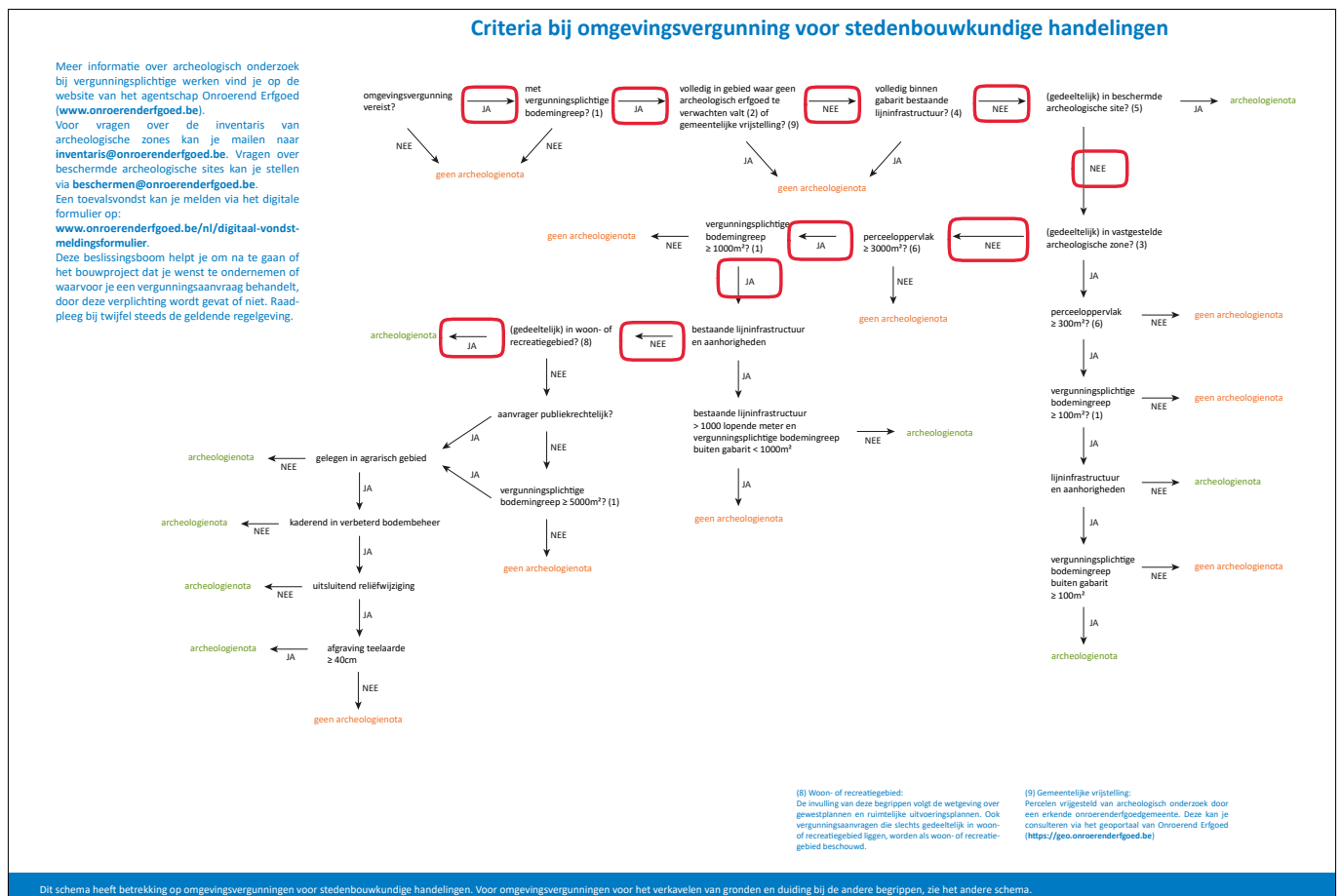
1.3. Doel en onderzoeksvragen

Dit bureauonderzoek heeft als doel het archeologisch potentieel te bepalen van het plangebied aan Aveschoot 52 in Lembeke, een deelgemeente van Kaprijke. Uit deze studie van landschappelijk, archeologische en historische bronnen moet blijken of — in het kader van de geplande ingrepen — archeologische maatregelen nodig zijn om het bodemarchief veilig te stellen, en welke deze zijn. Een degelijke inschatting kan gebeuren na beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op de bewaring van het potentieel aanwezige archeologisch erfgoed?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites? Wat is de aard, datering en bewaring? Bestaat hierover voldoende zekerheid?
- Wat is het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?

Indien het bureauonderzoek er niet in slaagt op al deze vragen een afdoende antwoord te formuleren moet nagegaan worden met welke methode — of combinatie van methodes — van vooronderzoek dit doel wel bereikt zal worden.

Figuur 9: De beslissingsboom om te bepalen of een archeologienota noodzakelijk is in het kader van de huidige ontwikkeling (©OE)

1.4. Onderzoeksstrategie en -methode

Om het archeologisch potentieel van het plangebied te kunnen evalueren wordt een vooronderzoek uitgevoerd dat resulteert in een archeologienota. Het onderzoek vangt aan met een bureaustudie van geologisch, aardkundig, landschappelijk, historisch en archeologisch bronnenmateriaal. De gewonnen informatie beslaat de geomorfologie, landschapsgenese en bewoningsgeschiedenis van het plangebied en levert zo aanwijzingen op over de verwachte aard en bewaringstoestand van het archeologisch bodemarchief.

Gegevens over aardkunde en geologie zijn geraadpleegd via de webservices van DOV Vlaanderen en Geopunt. Standaard worden minstens de tertiair en quartair geologische kaart, de bodemkaart en het digitaal hoogtemodel geconsulteerd. Aanvullend wordt gebruik gemaakt van het boek 'Geologie van Vlaanderen' (BORREMANS 2015). Bestaande resultaten van landschappelijke boringen op en rond het terrein worden in het onderzoek geïncorporeerd. In het onderzoek bestaat bijzondere aandacht voor de mogelijke aanwezigheid van afgedekte bodems, podzolen en de bewaringskansen van archeologische restanten in de bodem van het plangebied. Het archeologisch en historische bronnenonderzoek vangt aan met de raadpleging van relevante gegevens op het Geoportaal Onroerend Erfgoed en de Centrale Archeologische Inventaris, en historische kaarten en orthofoto's op Geopunt. Dit kan aangevuld worden met informatie uit historische literatuur, toponymie en archeologische verslagen. Informatie over de aanwezigheid van kabel- en nutsvoorzieningen op het plangebied wordt via de KLIP-toepassing bij Informatie Vlaanderen opgevraagd. De afbakening van het plangebied en de beschrijving van de geplande ingrepen is gebaseerd op de informatie en plannen die door de initiatiefnemer ter beschikking werden gesteld. Alle digitale — en waar mogelijk ook analoge — onderzoeksdocumenten worden binnen een GIS-omgeving geïntegreerd, vergeleken en bestudeerd. Het archief van het onderzoek wordt bewaard bij De Logi & Hoorne bv. De verzamelde gegevens worden bovendien digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers.

Uiteindelijk moet het archeologisch potentieel van het plangebied geëvalueerd en tegenover de geplande bodemingrepen geplaatst worden. Hieruit moet duidelijk blijken of de geplande ontwikkeling wetenschappelijk waardevol bodemarchief dreigt te beschadigen. Indien hierover onvoldoende zekerheid bestaat, moet afgewogen worden welke archeologische maatregelen wel voor uitsluitel kunnen zorgen.

2. Assessmentrapport

2.1. Landschappelijke gegevens

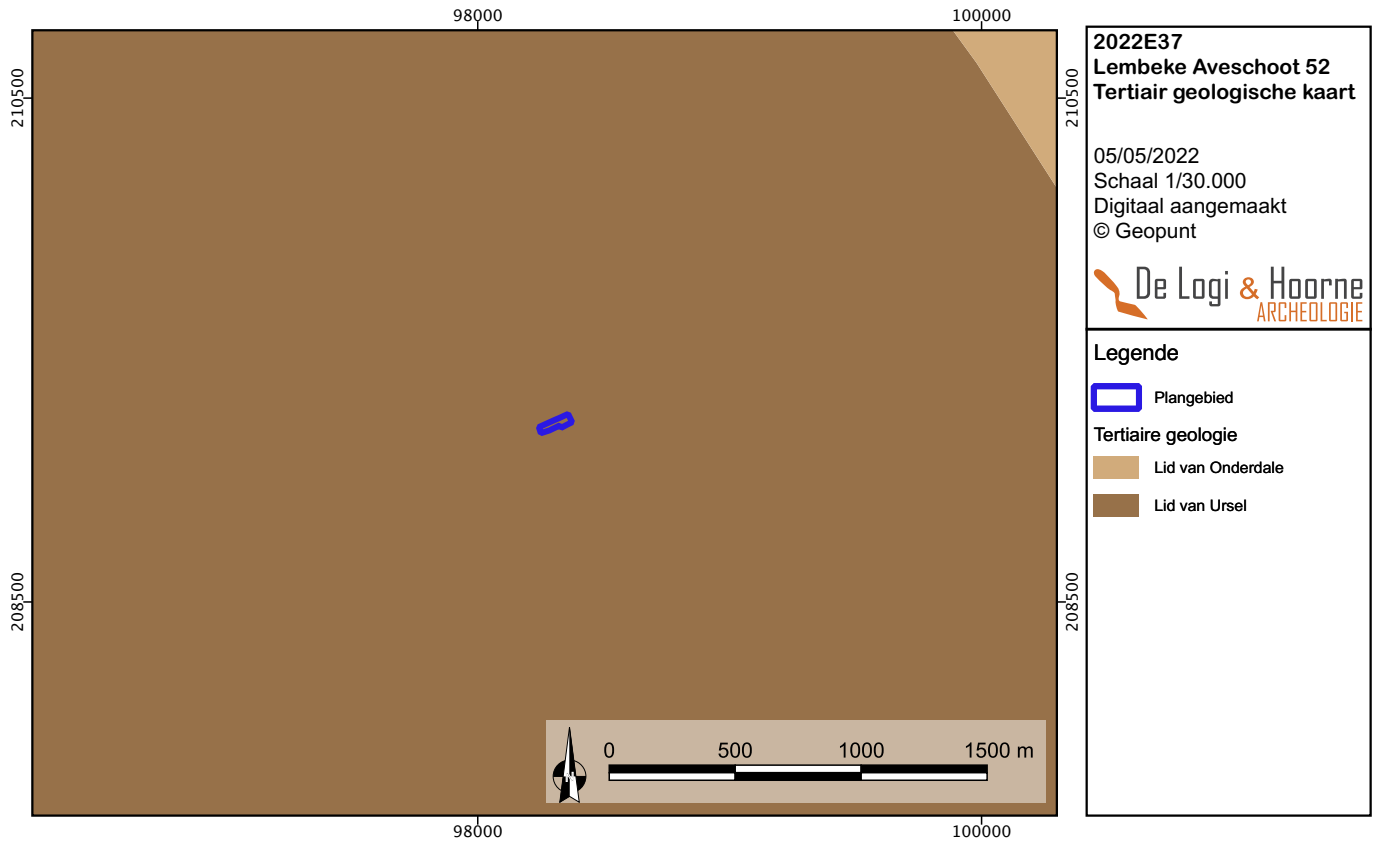
2.1.1. Ruimtelijke situering

Het plangebied is een L-vormig perceel van 4006m² gelegen op Aveschoot 52 te Lembeke, Kaprijke. Op 440m ten noordoosten van het terrein ligt de dorpskern van Lembeke, waar ook de kerk staat. Het terrein wordt in het zuidwesten begrensd door de straat Aveschoot. Langs de andere zijden bevinden zich de tuinen van aanpalende woningen. Langs de noordelijke grens van het perceel loopt een gracht die rond de woningen ten noorden van het plangebied loopt. Met uitzondering van een aantal perceelsgrachten loopt enkel de Eeklose Watergang in de omgeving, op 660m ten oostnoordoosten, van het plangebied. Lembeke is een dorp in het rurale Meetjesland op 4km ten oosten van Eeklo. De omgeving bestaat voornamelijk uit landbouwgronden, lintbebouwing langs de verbindingswegen en de Lembeekse Bossen in het zuiden van het dorp.

2.1.2. Geologische gegevens

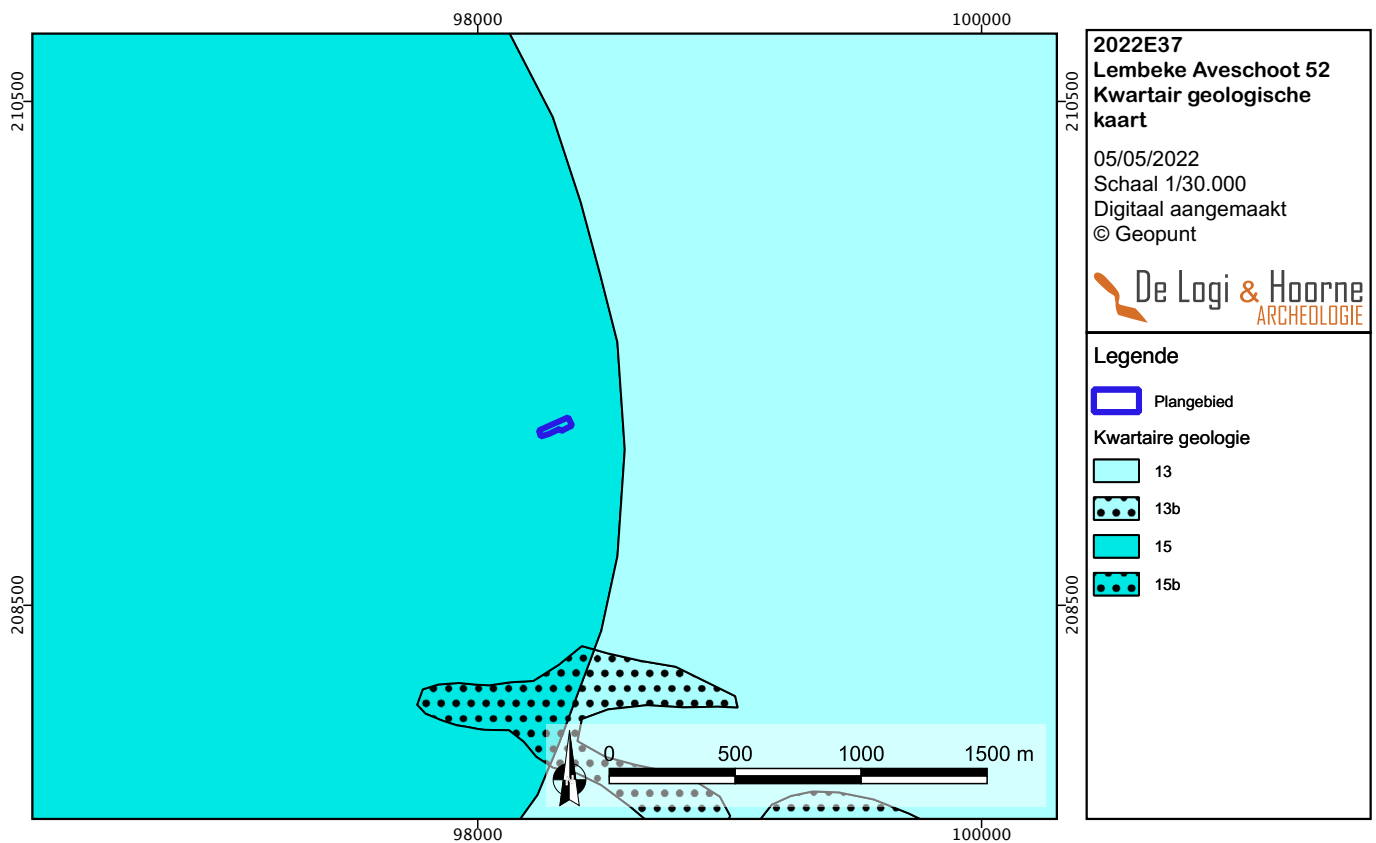
Het plangebied maakt deel uit van de Vlaamse Vallei. Het gebied situeert zich ten noorden van Gent, tussen Maldegem en Stekene, en heeft zuidelijke uitlopers richting de Boven-Schelde, het Leiedal, de Dendervallei en oostelijke uitlopers richting Rupel-Dijle-Demer tot nabij Werchter. De Vlaamse Vallei bestaat uit een complex van thalwegen die zich in verschillende fases hebben ingesneden in het Paleogeen en Neogeen substraat, en daarna opgevuld zijn met jong-Kwartaire sedimenten. De Vlaamse Vallei vormt de kern van Zandig Vlaanderen, een zandige vlakte met TAW-waarden onder 10m (BORREMANS 2015: 211-212).

Het plangebied is gelegen binnen de Formatie van Maldegem. Deze formatie kenmerkt zich als een cyclische mariene sedimentatiereeks die bestaat uit een afwisselende sequentie van zanden en kleien. Deze formatie is aanwezig in de ondergrond van noord West- en Oost-

Figuur 10: Het plangebied aangeduid op geologische kaart van het tertiair

Figuur 11: De geologische kaart van het kwartair met aanduiding van het plangebied

Vlaanderen als een continu doorlopende WNW-OZO- georiënteerde strook aan het bovenzvlak van de Cenozoïsche formaties onder een dik quartair pakket dat werd afgezet ten gevolge van de opvulling van de Vlaamse Vallei (JACOBS 2015: 143). Binnen deze formatie maakt het plangebied deel uit van het Lid van Ursel. Deze bestaat uit een homogene, grijsblauwe klei tot zware klei, die kalk- of fossielarm is en verder weinig tot geen diagnostische macroscopische kenmerken bezit. Dit lid dagzoomt in het zuidelijke gebied van het heuvelgebied van Oedelem – Zomergem – Adegem. De dikte van het lid van Ursel varieert tussen 3m en 5m (JACOBS 2015: 145).

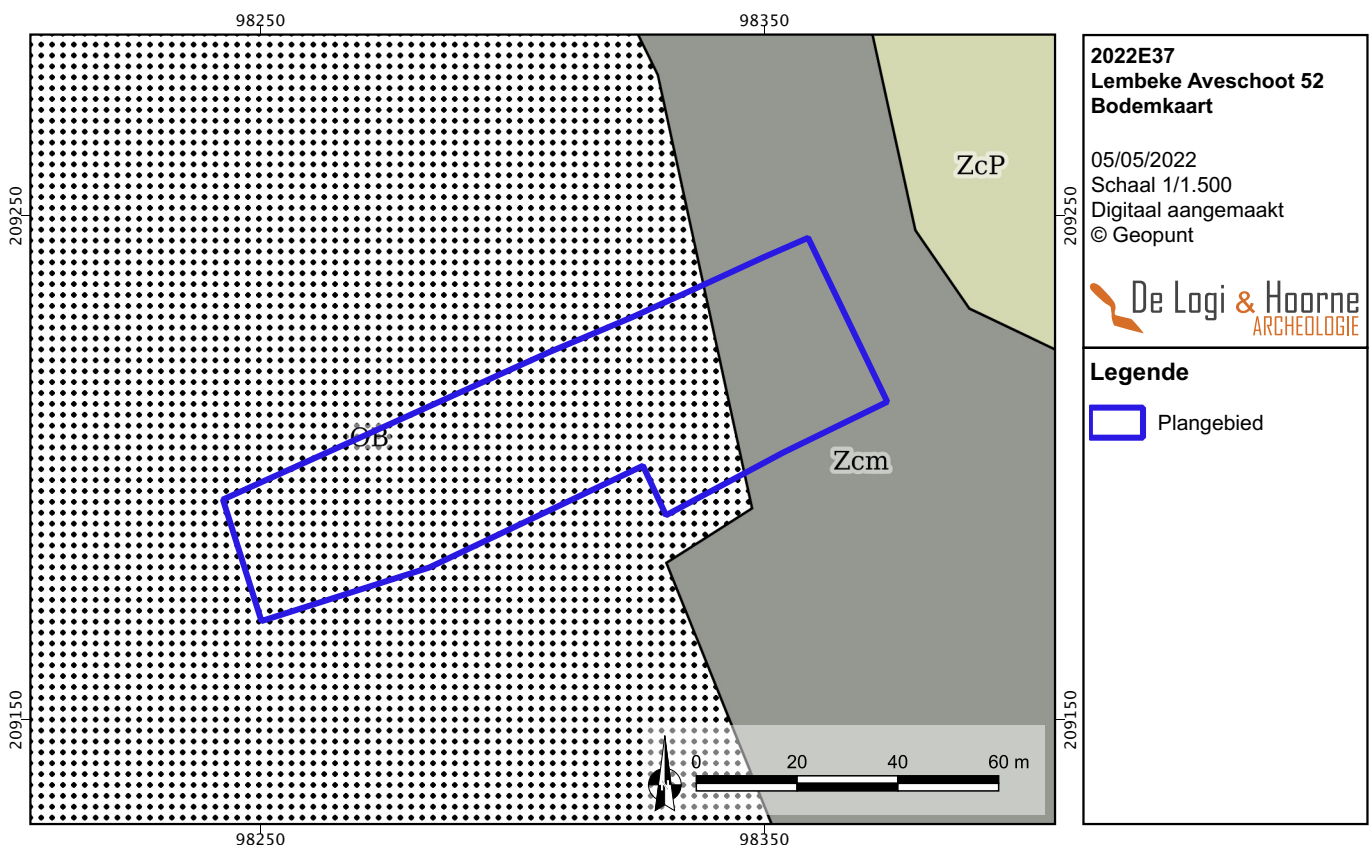
Het Lid van Ursel wordt afgedekt door Kwartaire afzettingen van het type 15. Dit impliceert fluviatiele afzettingen uit het Saaliaan (Midden-Pleistoceen). Daarboven komen mariene en estuariene getijdenafzettingen voor uit het Eemiaan (Midden-Pleistoceen). Deze worden afgedekt door fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Tenslotte wordt het geheel afgedekt door midden- of laat-pleniglaciale eolische sedimenten en/of hellingsafzettingen uit het Quartair. Deze eolische afzettingen zijn echter niet noodzakelijk (nog) aanwezig.

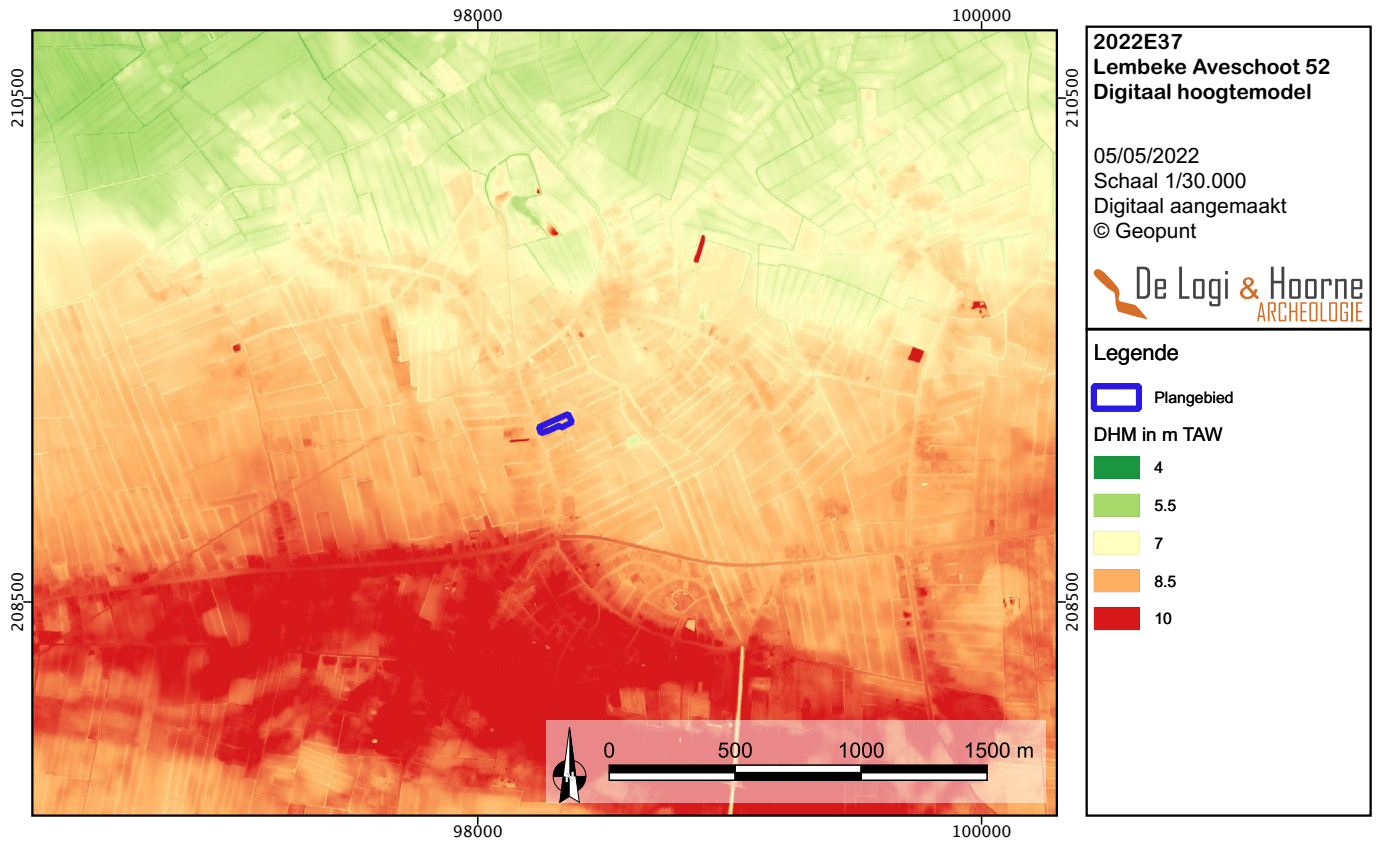
2.1.3. Aardkunde

Het grootste deel van het plangebied is op de bodemkaart gekarteerd als OB. Het gaat om 3020m² die aansluit op Aveschoot. OB houdt in dat de bodem hier bebouwd is en bijgevolg door antropogeen toedoen verstoord is. In de World Reference Base-classificatie (WRB) wordt deze bodem geïnterpreteerd als *technosol/not surveyed* (DONDEYNE *et al.* 2015).

Het oostelijk uiteinde van het plangebied zou een Zcm bodem hebben. Dit is een matig droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont Deze dikke antropogene A-horizont is gevormd door het jarenlange aanvoeren van grijze of bruine plaggen. Onder dit plaggendek kan eventueel nog steeds de vroegere bodemvorming, in dit geval een verbrokkelde Podzol B-horizont, worden herkend. Deze gronden zijn geschikt als akkerland of tuinbouwgrond maar zullen beregening nodig hebben in de zomer (VAN RANST & Sys 2000). In de WRB staat deze bodem als een Terric Anthrosol (Arenic) omschreven. Het zijn plaggenbodems, die typisch voorkomen in de Kempen en Vlaamse zandstreek (DONDEYNE *et al.* 2015).

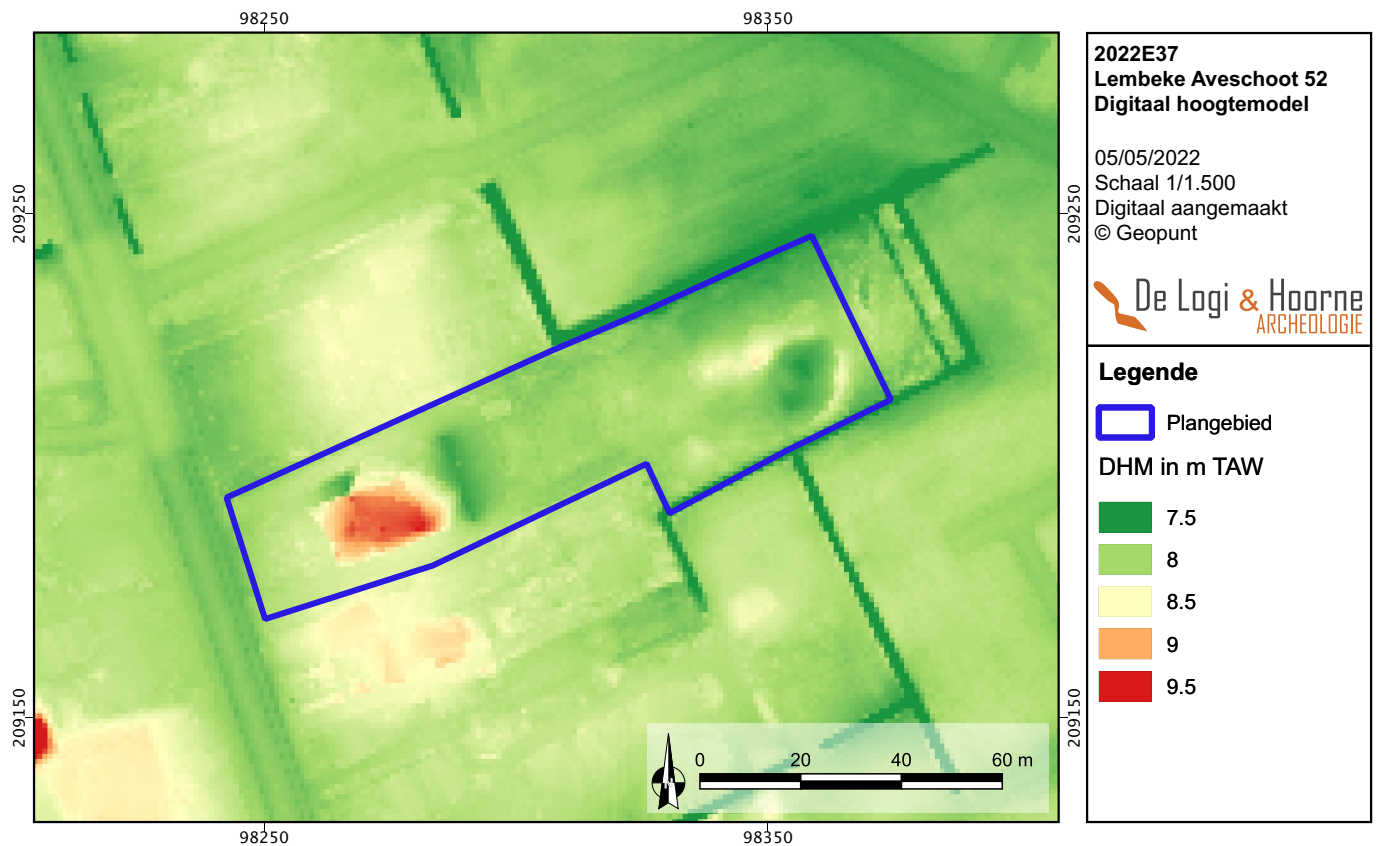
Figuur 12: Het plangebied op de bodemkaart weergegeven

Figuur 13: Het digitaal hoogtemodel met het plangebied en ruime omgeving

Figuur 14: Het digitaal hoogtemodel op schaal van het plangebied

2.1.4. Topografie

Het plangebied bevindt zich op de noordelijke flank van de O-W lopende zandrug tussen Eeklo en Wachtebeke, die deel uitmaakt van het ruggencomplex tussen Maldegem en Stekene. De hoogtes van deze dekzandrug variëren in de omgeving van het plangebied van ca 6m TAW 1km ten noorden tot maximum 11m TAW op 1km ten zuiden van het plangebied. Binnen het plangebied zelf schommelen de hoogtes van 7,6m tot 8,5m TAW, waarbij het noordoosten lager ligt dan de zijde die op de weg aansluit.

2.1.5. Bodemgebruik

Het plangebied is momenteel gedeeltelijk bebouwd. Aan de straatzijde is een woning aanwezig die op een artificiële helling van ongeveer 1m boven maaiveldniveau is gebouwd, waarin de onderliggende garage/kelder deels is ingegraven, hier kan dus een plaatselijke verstoring van de bodem verwacht worden. De woning is met de weg verbonden via een geasfalteerde oprit geflankeerd door een aangeplante voortuin. De achterliggende grond is als tuin ingericht.

2.1.6. Synthese

De ligging van het plangebied op de rand van de dekzandrug tussen Maldegem en Stekene is een interessante locatie voor menselijke occupatie in het verleden. De gegevens over de geologie, bodemkunde en topografie tonen aan dat vindplaatsen uit verschillende periodes binnen het noordoostelijk deel van het plangebied kunnen bewaard zijn. De huidige bebouwing aan de westelijke zijde van het plangebied en de kartering als een OB-bodem suggereren hier plaatselijk een minder goede tot slechte bewaring van eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten.

2.2. Historische en archeologische gegevens

2.2.1. Historisch kader

Het plangebied ligt in Lembeke, een deelgemeente van Kaprijke. De plaatsnaam Lembeke verschijnt voor het eerst in 1201 en wordt traditioneel verklaard als de samenstelling van *Lem* of *Leem* met het achtervoegsel *-beek*. Dit zou zoveel betekenen als beek bij leemgrond, wat gezien de zandgrond in dit geval niet van toepassing lijkt, of bij een linde. Over welke beek het gaat is evenmin duidelijkheid. Mogelijk betreft het het Vaardeke, dat deels in de bedding van een oudere beek is uitgegraven. Vermoedelijk is de naam echter ontleend aan het adellijk geslacht van Lembeke, dat in de omgeving veel gronden in hun bezit had (DEBRABANDERE *et al.* 2010: 146).

Lembeke was een zandige heide-achtig gebied dat door de dekzandrug van oost naar west doorkruist wordt. Over deze rug liep de Antwerpse Heerweg tussen Oosteeklo en Eeklo. In 1240 verkreeg Lembeke samen met Eeklo hun keure van de Vlaamse gravin Johanna Van Constantinopel en tussen 1240 en 1626 vormden beide gemeenten samen een bevoorrechte heerlijkheid binnen het Brugse Vrije. Het Kaprijks Vaardeken was in de middeleeuwen een belangrijke waterweg die Lembeke van noord naar zuid doorsneed. Waarschoot en Eeklo waren verbonden via de Zoutweg die afsplitste van de Antwerpse Heerweg. De naam Zoutweg verwijst naar de zoutwinning in de moergebieden van Waarschoot en Eeklo, waar zout geproduceerd werd door turfverbranding. De heerlijkheid Aveschoot, vermeld in 1281 als *Hauescot*, vormde de kern van de Sint-Gillisparochie en bestond in feite uit Noord- en Zuid-Aveschoot. Het grondgebied van Lembeke viel bijna volledig binnen het grafelijk domein Aalschoot. Aveschoot groeide in de 14de eeuw echter samen met Bardelare uit tot een heerlijke domeinen die niet tot het grafelijk domein hoorden. Met de godsdienststroeibelen van de 16de eeuw neemt de welvaart van het gebied echter af (DE VOS *et al.* 1982).

Op de Frickx-kaart (1744) is Lembeke aangeduid langs een waterloop richting Kaprijke en nabij verbindingswegen naar Eeklo, Kaprijke en Waarschoot. Op de Ferrariskaart (1777) ligt het plangebied in een bebouwde zone rond Aveschoot, op de kaart *Hameau Aveschoot* genaamd. Het gaat aan weerszijden van de weg om relatief kleine percelen bebouwd met twee tot drie bakstenen gebouwen en met achterliggende moestuinen. Achter deze "lintbebouwing" bestaat het landschap uit landbouwgronden. Ongeveer 250m ten noordoosten van het plangebied loopt een waterloop met ZO-NW oriëntatie richting de dorpskern van Lembeke. De loop komt min of meer overeen met de huidige Eeklose Watergang. Binnen het plangebied zelf is in de zuidwestelijke helft een met bomen omzoomd perceel bebouwd met een bakstenen gebouw

zichtbaar. De noordoostelijke helft is als akker gekarteerd. Wanneer de tegenoverliggende straat in beschouwing wordt genomen, is het mogelijk dat de Ferrariskaart een kleine afwijking vertoont. Mogelijk moet het plangebied echter iets zuidelijker gesitueerd worden op deze kaart. Op de Atlas der Buurtwegen (1840) bevindt het plangebied zich effectief meer ten zuidoosten van de kruising van Aveschoot met de Menstraat, zoals dat ook nu het geval is. Hierdoor is het mogelijk dat de bebouwing die op de Ferrariskaart binnen het terrein is weergegeven niet aanwezig was. Hoedanook kan hier, gezien de eerder dense bebouwing langs de weg, enige vorm van bebouwing binnen het plangebied verwacht worden. Op de Atlas der Buurtwegen valt in het uiterste zuidwesten van het plangebied een deel van een aaneengesloten huizenrij. Het grootste deel van het terrein is er onbebouwd. De Eeklose Watergang is er aangeduid als *Canal abandonné*. De situatie op de Poppkaart (1842-1879) is vergelijkbaar, met bebouwing in het uiterste zuidwesten van het terrein. De waterloop in het oosten wordt nu het *Caprycke Vaerdeken* genoemd. Op de Topografische kaart van Vandermaelen (1846-1854) is sprake van het *Caprijks Vaerdeken*. Aan de invulling van het plangebied is niets gewijzigd.

Op de luchtfoto's die voor het gebied beschikbaar zijn is zichtbaar dat de huidige bebouwing binnen het plangebied reeds aanwezig was in 1971. De invulling van de omringende tuin wordt duidelijker op de jongere orthofoto's. Het noordoostelijke deel is sterk begroeid met grote bomen, terwijl het centraal gedeelte meer uit grasperk bestaat. De woning wordt door verharding, aansluitend op een oprit, omgeven. In de voortuin zijn eveneens aanplantingen aanwezig. De situatie binnen het plangebied ondergaat geen betekenisvolle veranderingen tussen 1971 en heden.

Het is moeilijk een inschatting te maken van de impact van deze en vroegere bebouwing op het potentieel in de bodem aanwezige erfgoed. Op de zuidwestelijke helft van het plangebied kan een negatieve impact verwacht worden. De aanwezigheid van een gedeeltelijke onderkeldering van de huidige woning zal het bodemarchief vrijwel zeker geschaad hebben. De impact van de bouw en sloop van de gebouwen op de historische kaarten is onduidelijk. Bovendien kunnen hier op basis van de geschiedenis van deze woonkern wel resten van bewoning die minstens teruggaat tot de 13de eeuw aanwezig (geweest) zijn.

Figuur 15: De ruime omgeving van het plangebied aangeduid op de Frickx-kaart

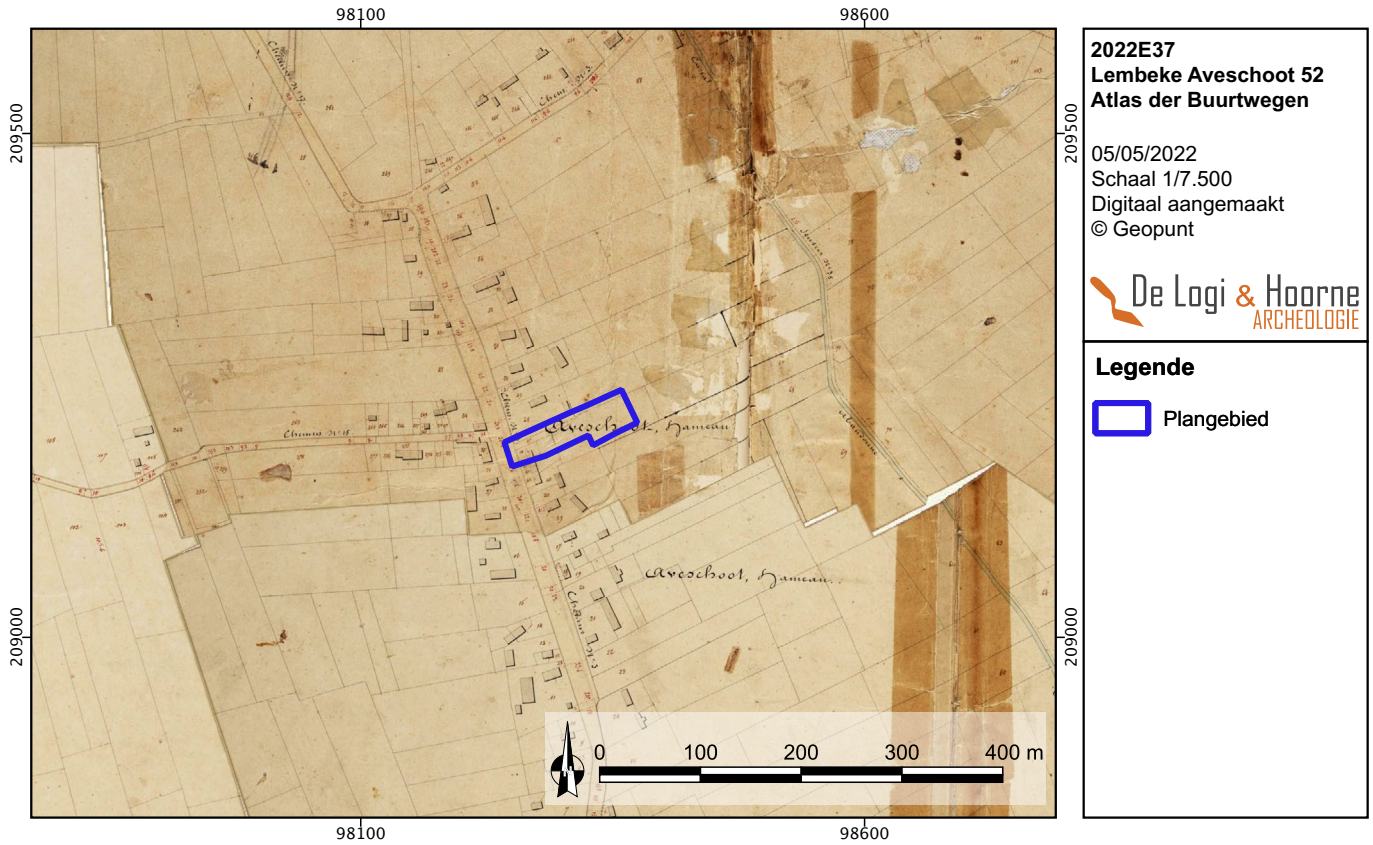

Figuur 16: De ruime omgeving van het plangebied aangeduid op de Ferriskaart

Figuur 17: Het plangebied op de Ferriskaart

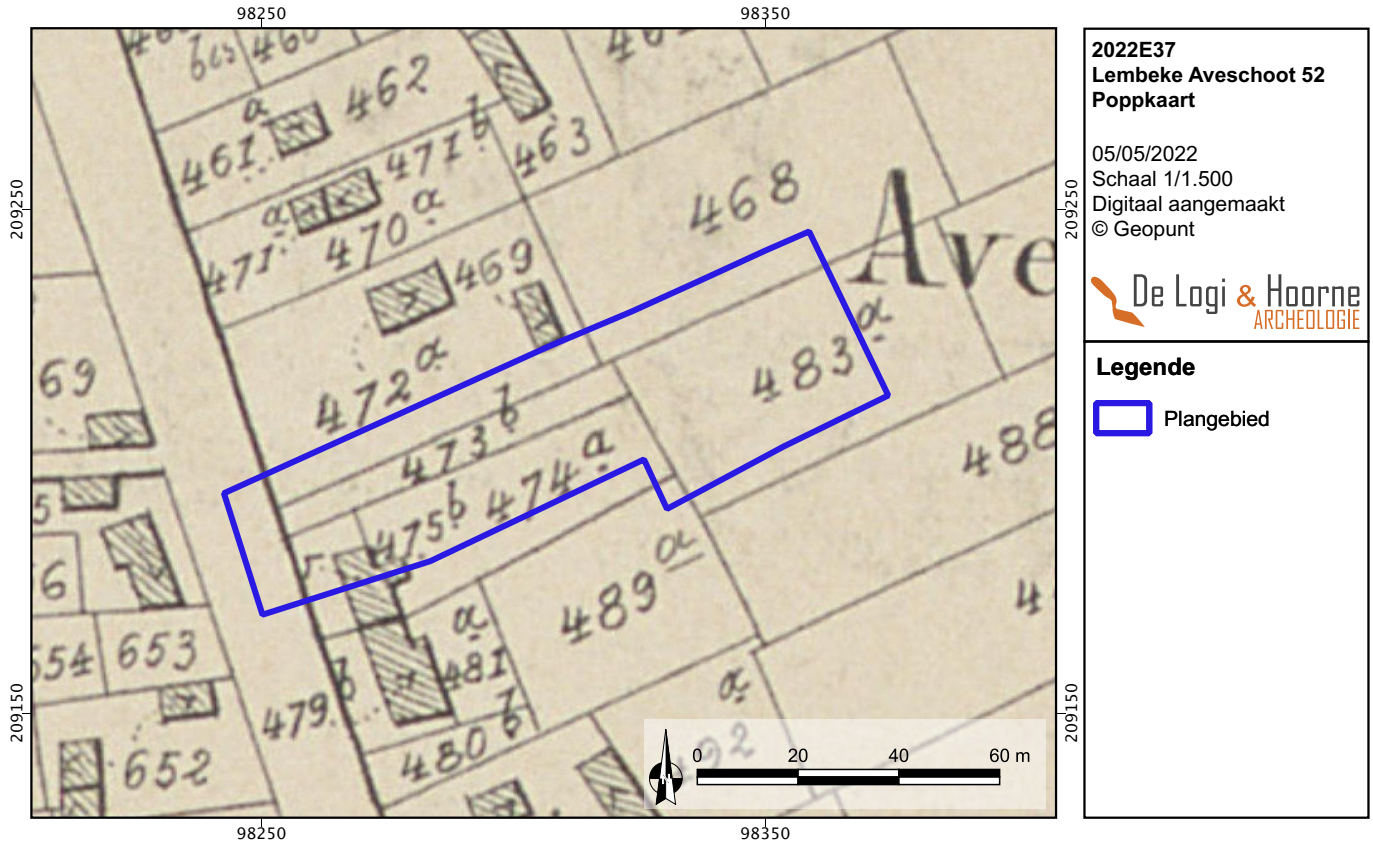

Figuur 18: De ruime omgeving van het plangebied aangeduid op de Atlas der Buurtwegen

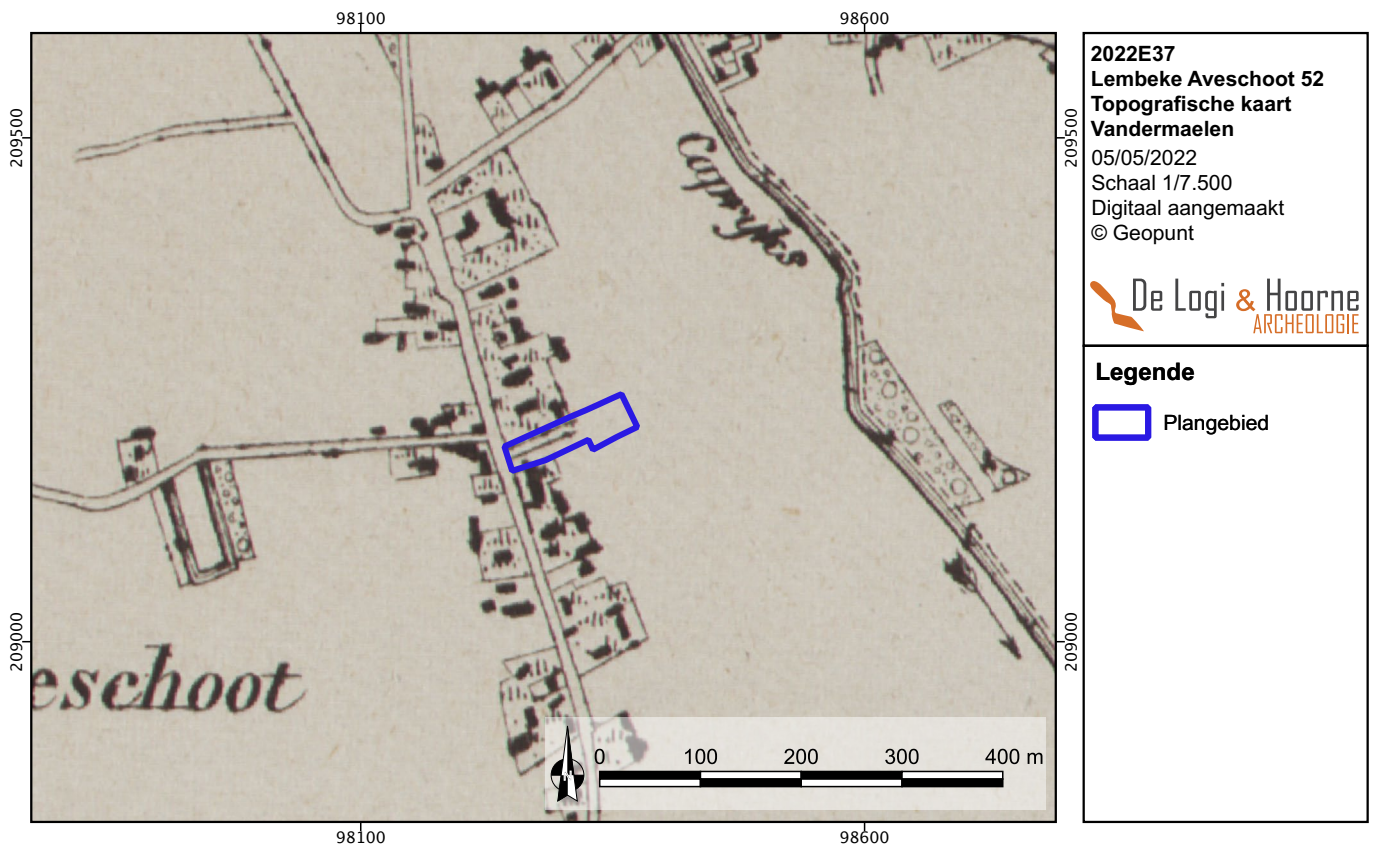
Figuur 19: Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen

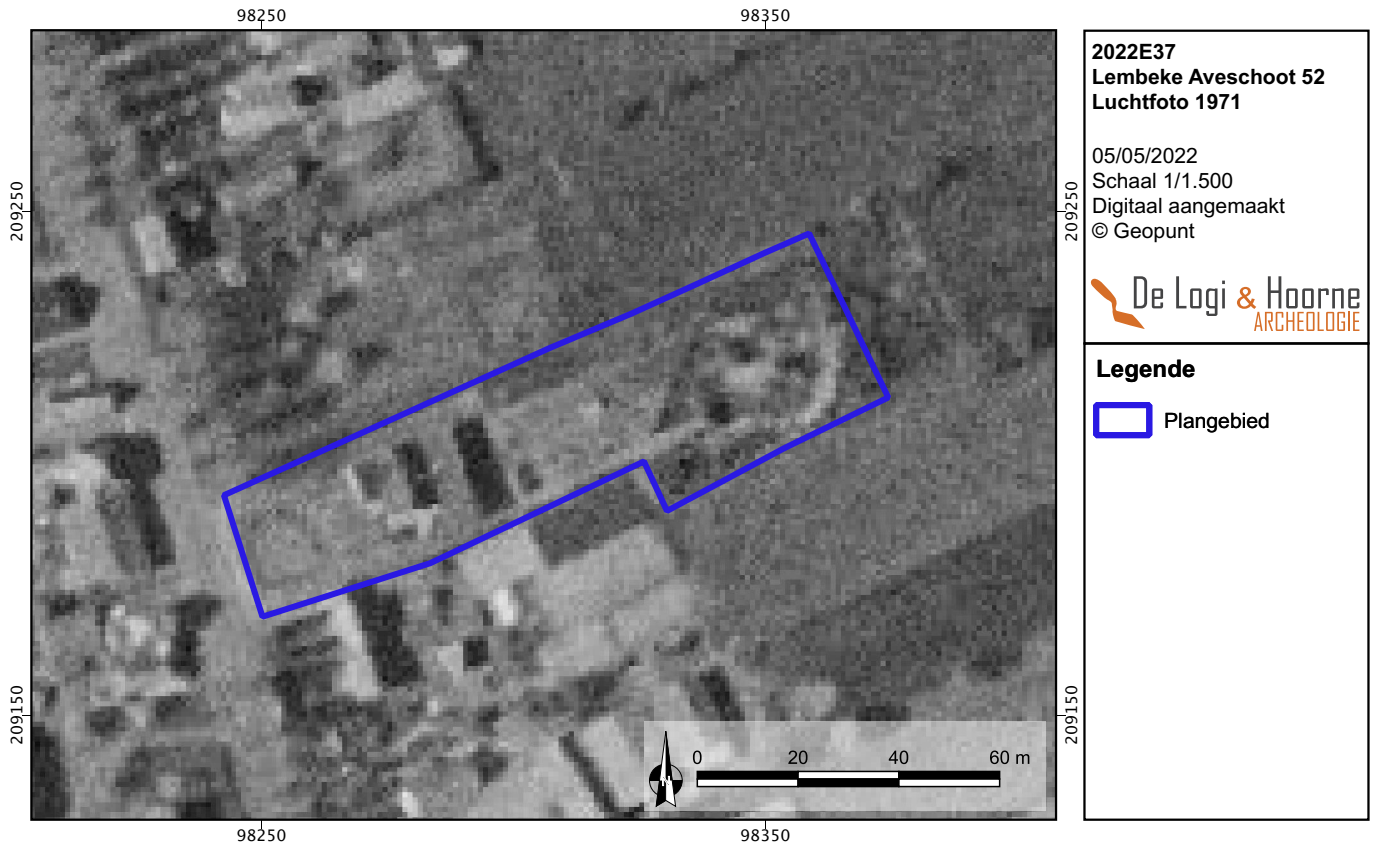

Figuur 20: De Popkaart met aanduiding van het plangebied

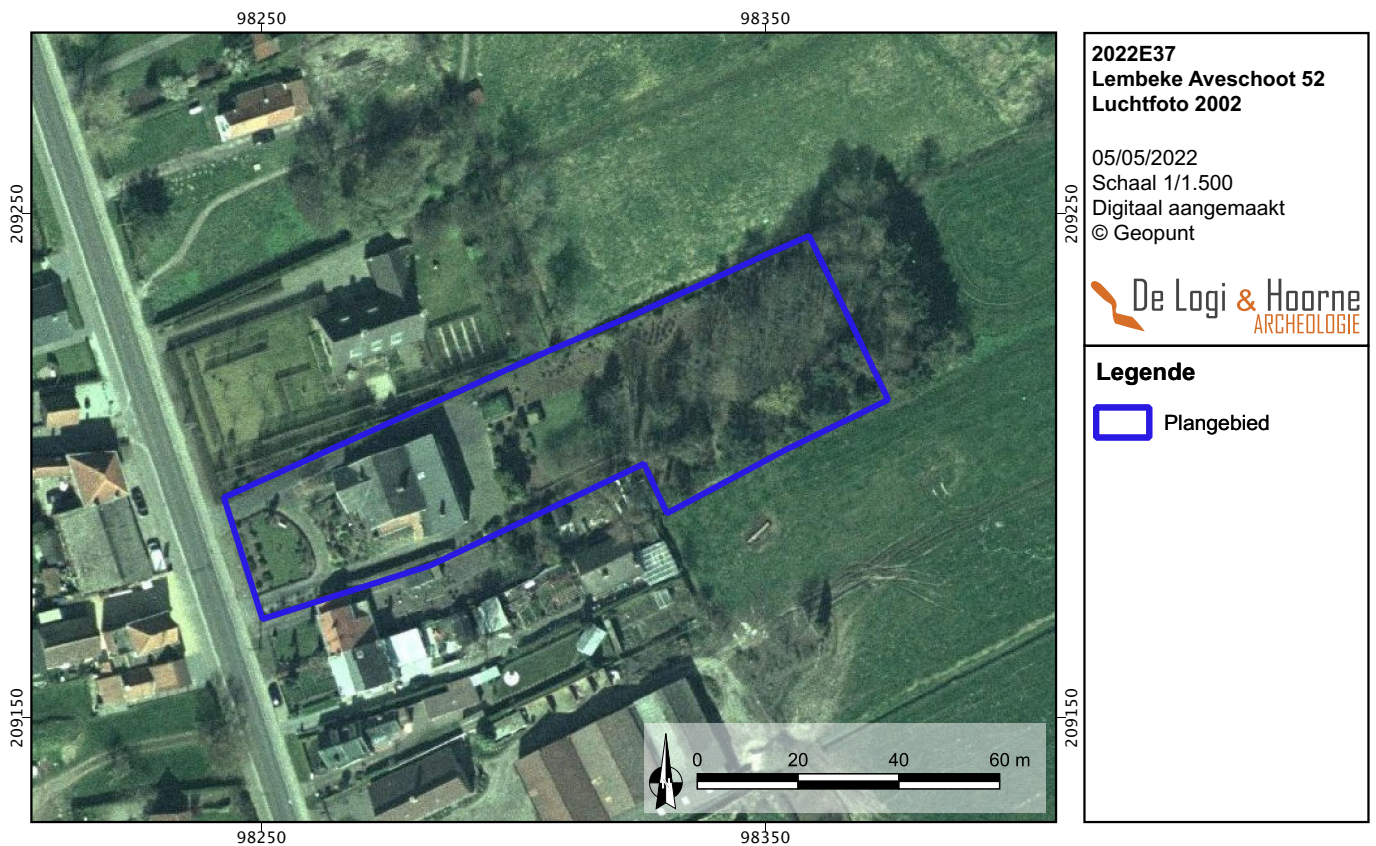
Figuur 21: Het plangebied op de Topografische kaart van Vandermaelen

Figuur 22: Het plangebied vastgelegd op een luchtfoto uit 1971

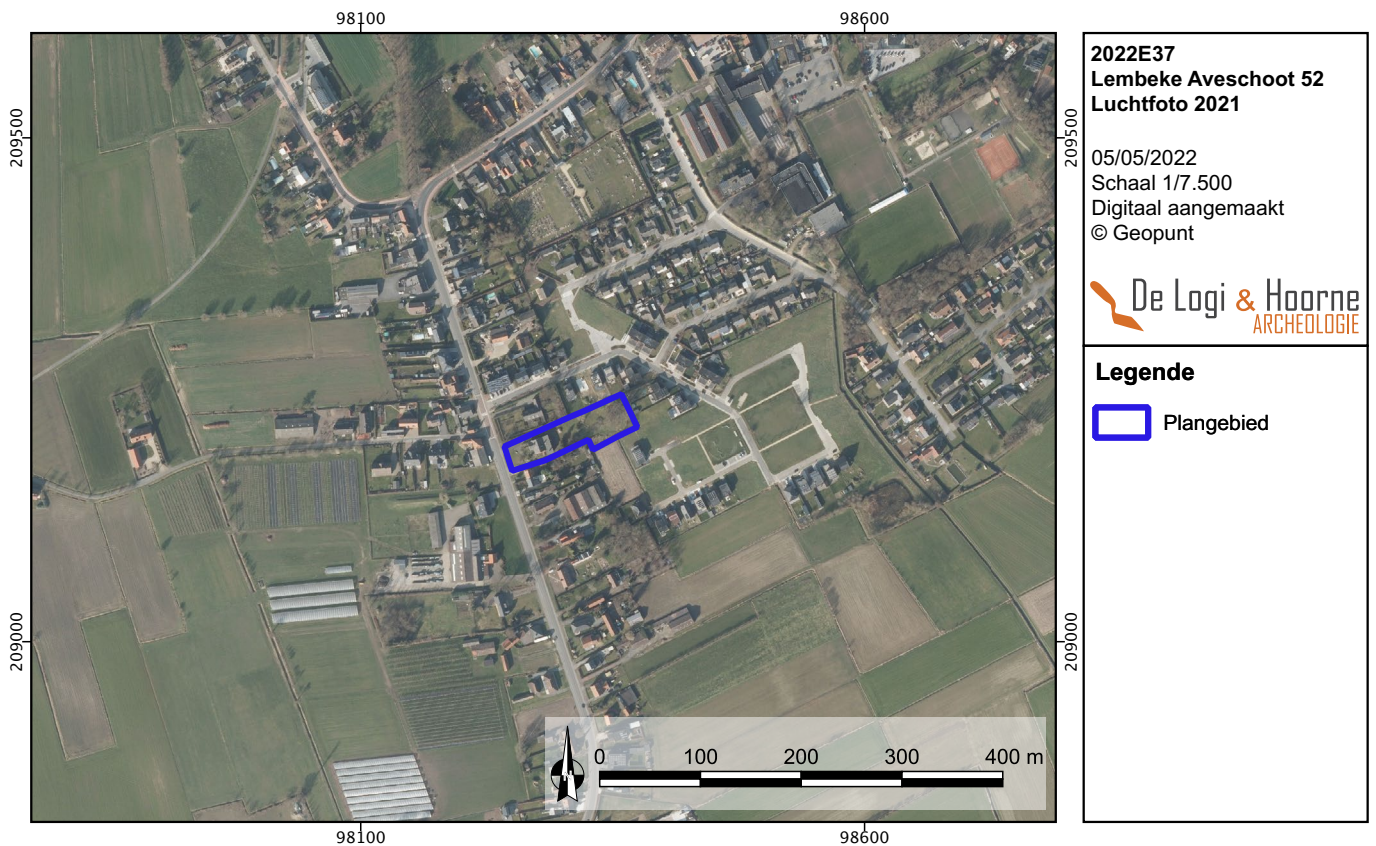
Figuur 23: Het plangebied gefotografeerd in 2002

Figuur 24: Langs de noordoostzijde van het plangebied werd een terrein van 6ha ontwikkeld (wegenis zichtbaar in 2012)

Figuur 25: Recente opname van het plangebied en omgeving

2.2.2. Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het plangebied werden tot op heden geen archeologische vaststellingen gedaan. In de nabije omgeving zijn een beperkt aantal archeologische indicaties aanwezig, ze worden samengevat in onderstaande tabel.

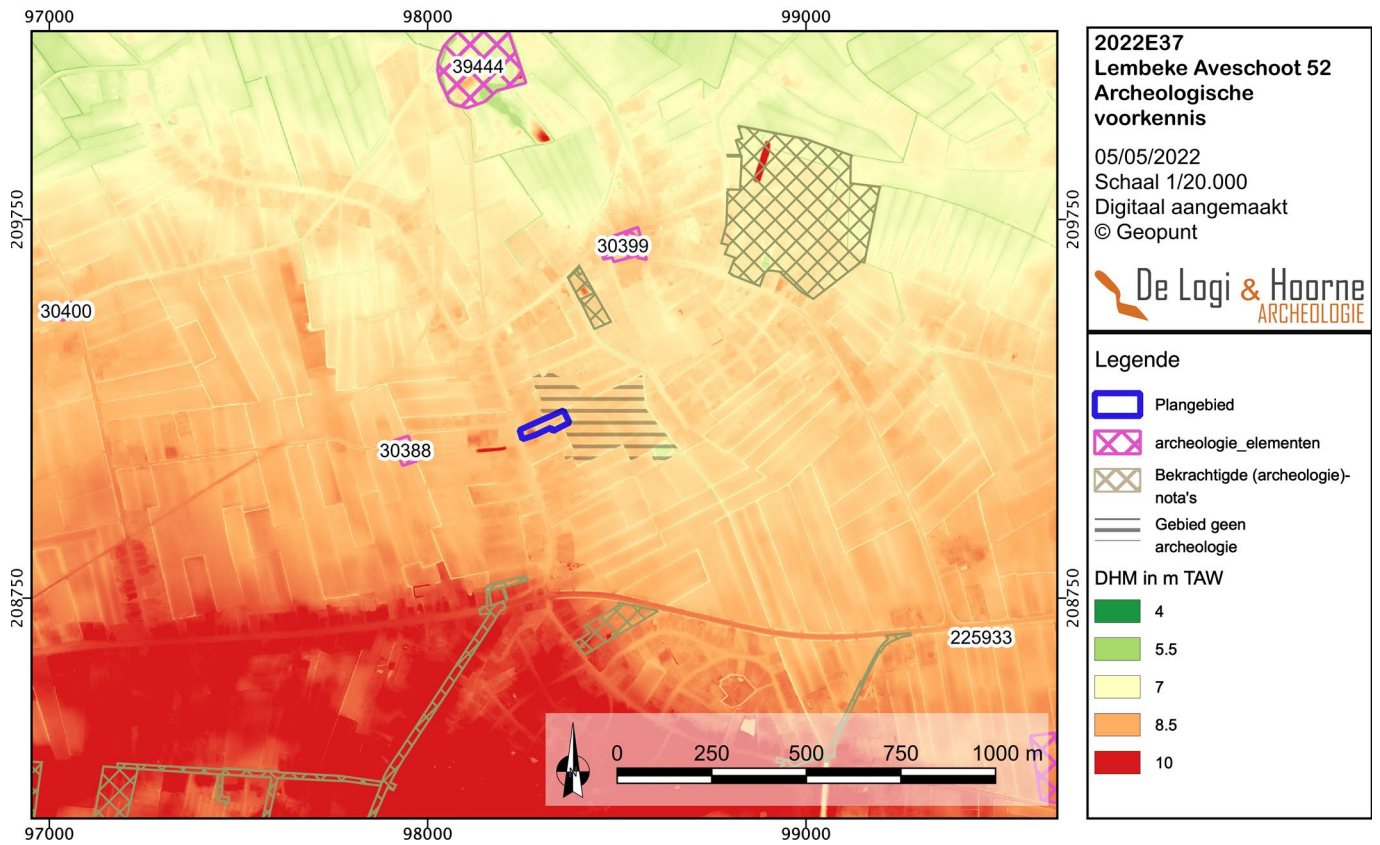
Het meest veelbelovende onderzoek had plaats in 2009 op het terrein van 6ha dat in het oosten op het plangebied aansluit. Hier werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd voorafgaand aan de aanleg van de huidige verkaveling. Met dit vooronderzoek werden slechts een kleine hoeveelheid sporen aangesneden. Ze dateren in de nieuwe en nieuwste tijd (DE VRIENDT 2009). Het onderzoek van 2009 is opgenomen in de zone met "Gebieden geen archeologie". Met uitzondering van archeologische resten van de 13de eeuwse eenbeukige voorloper van de huidige parochiekerk, werden binnen een straal van 1km geen archeologisch interessante vindplaatsen aangetroffen. In het kader van drie ontwikkelingen in de buurt is na een bureauonderzoek een uitgesteld vooronderzoek voorgesteld. Aan de Kerkakkerstraat leverde dit veldwerk geen resultaten op. Het proefsleuvenonderzoek aan de Ledestraat werd nooit uitgevoerd, en het uitgesteld vooronderzoek aan de d'Alcantaralaan dient nog uitgevoerd te worden. Andere indicaties betreffen sites met walgracht die tot de late middeleeuwen teruggaan.

CAI ID	Naam	Afstand	Onderzoek	Type, vondsten	Datering
39444	Bardelaere Goed	845m N	Historisch	Site met walgracht; nu overbouwd	Late middeleeuwen
30399	St.-Egidiuskerk	420m NO	Opgraving?	Kerk: restanten voorloper	13de eeuw
30388	Menstraat (LE59)	300m W	Veldkartering	Site met walgracht	Late middeleeuwen
nvt	Aveschoot	0m O	Proefsleuven	Grondsporen	Nieuwe-Nieuwste tijd
ID	Naam	Afstand	Onderzoek	Archeologisch potentieel	Maatregelen
19251	Gentstraat 52	570m NO	Bureaustudie Landschappelijk	Vanaf steentijd t.e.m. middeleeuwen	Geen
8048	Kerkakkerstraat	225m N	Bureaustudie	Steentijd en late middeleeuwen	Uitgesteld
16232	Kerkakkerstraat		Landschappelijk	Geen	Geen
2594	Ledestraat	480m Z	Bureaustudie	Mogelijk	Uitgesteld
21832	Alcantara	400m Z	Bureaustudie	Beperkt	Uitgesteld

Figuur 26: Tabel met overzicht van de archeologische indicaties binnen een straal van 1km rond het plangebied

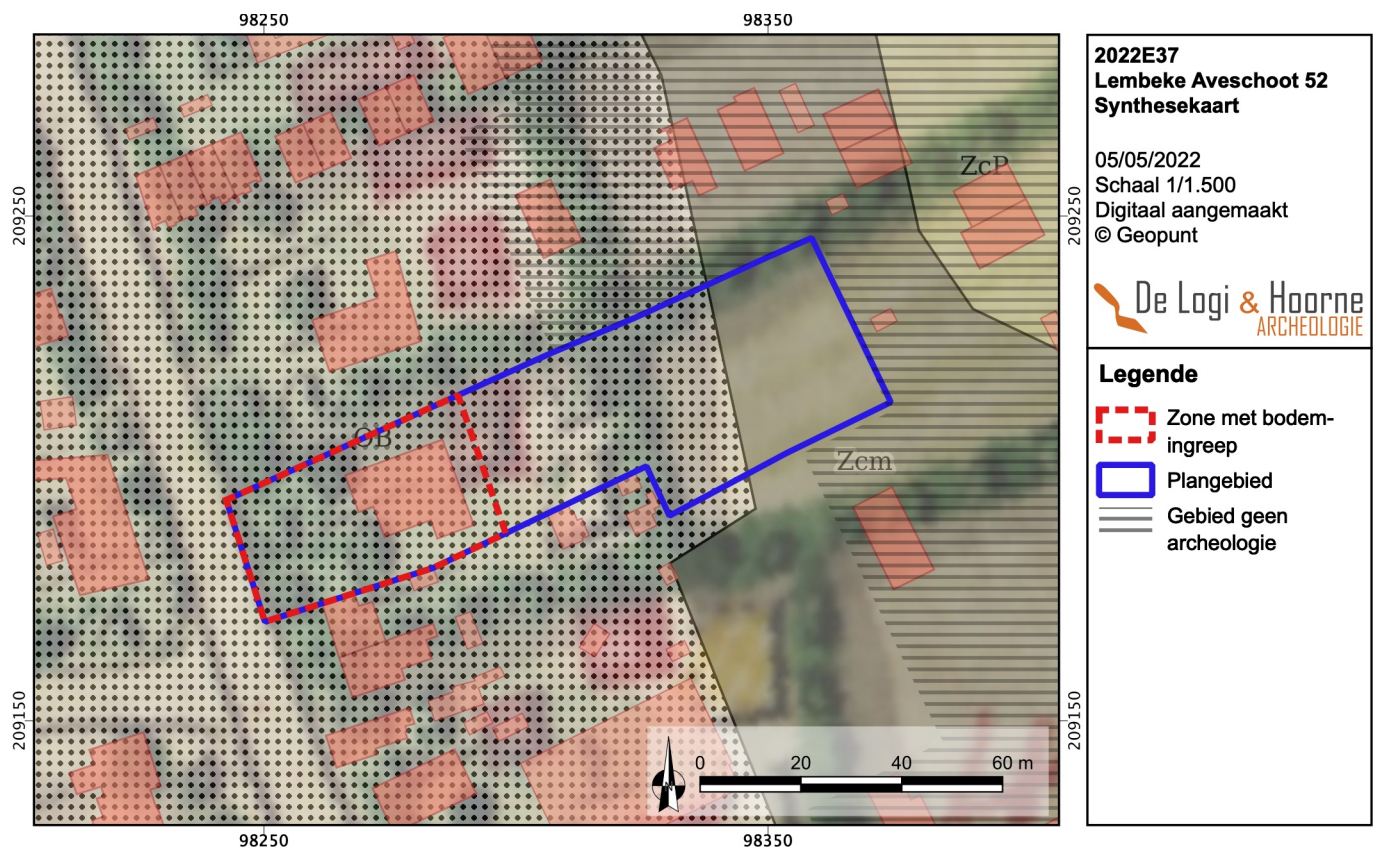
Figuur 27: Recente luchtopname van het plangebied

Figuur 28: Kaart met weergave van de archeologische indicaties in de omgeving van het plangebied

Figuur 29: Synthesekaart met weergave van de zone met bodemingrepen geprojecteerd op de Ferrariskaart, het kadaster met de huidige bebouwing, de kartering op de bodemkaart, en aanduiding van de meest nabijgelegen archeologische indicaties

2.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Op basis van bovenstaande resultaten blijkt dat het plangebied vandaag in een rurale omgeving ligt. De bureaustudie wees uit dat het terrein zich op een landschappelijk interessante locatie bevindt. Uit de historische bronnen blijkt dat het gebied vanaf de late middeleeuwen bewoond werd. Voor het plangebied kan gesteld worden dat het zich in de bewoningskern Aveschoot bevindt. Dit toponiem werd reeds aan het einde van de 13de eeuw vernoemd en kende vermoedelijk reeds vanaf deze periode bewoning. Er is in de directe omgeving nog maar weinig archeologisch gekend. Een proefsleuvenonderzoek naast het plangebied, waar op de historische kaarten enkel akkers aanwezig waren, leverde geen relevante sporen op. Het plangebied zelf was vermoedelijk vanaf het einde van de 18de eeuw bebouwd aan de straatzijde. De huidige woning dateert uit de 20ste eeuw en bevindt zich eveneens in de zone langs de straat. De achterliggende tuin lijkt in het verleden nooit bebouwd.

2.4. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

De informatie verzameld met de bureaustudie wijst voor het plangebied op een onbekend, maar eerder laag archeologisch potentieel. Op de historische kaarten is beperkte stenen bebouwing zichtbaar aan de straatzijde, maar niet van die aard dat een complexe verticale stratigrafie wordt verwacht. Op de rest van het plangebied was voor de 20ste eeuw geen bebouwing aanwezig, en wordt evenmin een complexe verticale stratigrafie verwacht. De bodemkundige gegevens tonen aan dat er in het noordoostelijk deel van het plangebied kans bestaat op een goede bewaring van steentijd artefactensites en sporensites, zowel grondsporen als stenen structuren, uit alle archeologische periodes.

Enkel het zuidwestelijk deel van het terrein zal aan bodemingrepen onderworpen worden. Dit is de zone waar momenteel een woning met verhardingen en voortuin aanwezig is. De impact van de huidige bebouwing op de ondergrond is onduidelijk, maar hoogstwaarschijnlijk zal de bodem hier negatieve invloed van ondervonden hebben, wat ook in de kartering op de bodemkaart weerspiegeld wordt. Ongeveer 290m² van de zone met bodemingreep is op heden bebouwd. Behalve de bebouwde zone kunnen tussen woning en straat ook verstoringen ten gevolge van riolering, nutsleidingen en eventuele septische putten en controleputten verwacht worden. De bewaringskansen van archeologische resten worden in de zone met bodemingrepen veel lager ingeschat dan de achterliggende tuinzone waar geen werken gepland worden.

2.5. Antwoorden op de onderzoeksvragen

Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- *Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?*

Het plangebied ligt op de noordelijke zijde van het zandruigencomplex tussen Maldegem en Stekene. Het archeologisch potentieel van terreinen op deze zandrug is in het verleden al meermaals gebleken. Daarnaast bevindt het terrein zich in Aveschoot, een oude woonkern van Lembeke, die tot de 13de eeuw kan teruggaan.

- *Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op de bewaring van het potentieel aanwezige archeologisch erfgoed?*

De zuidwestelijke zijde van het plangebied sluit aan op Aveschoot. Langs deze straat is al zeker bewoning aanwezig vanaf het midden van de 18de eeuw, maar mogelijk zelfs al vanaf de late middeleeuwen. In de 20ste eeuw werd in deze zone een woning omgeven door verharding en aanplantingen aangelegd. Hoewel de impact van de opeenvolgende bebouwing op de ondergrond van het terrein niet zeker is, kan verwacht worden dat het bodemarchief verstoord of sterk gefragmenteerd is. In de meer oostelijke tuinzone wordt een betere bewaring van het bodemarchief verwacht.

- *Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites? Wat is de aard, datering en bewaring? Bestaat hierover voldoende zekerheid?*

Op basis van de archeologische voorkennis is de verwachting op archeologisch relevante vindplaatsen op het plangebied laag. Een aangrenzend vooronderzoek leverde geen interessante sporen op. De historische bronnen suggereren dat aan de straatzijde bebouwing kan bestaan hebben in de 18de en 19de eeuw. Langs de weg kan vanaf de late middeleeuwen bewoning

aanwezig geweest zijn. Oudere vindplaatsen zijn op het oostelijk deel van het plangebied, indien aanwezig, mogelijk bewaard gezien de verwachte plaggenbodern. In de zone waar de geplande ontwikkeling zal plaatsvinden — de zuidwestelijke 1400m² — wordt gezien de opeenvolgende bebouwing eerder een slechte bewaring van het bodemarchief verwacht.

- Wat is het archeologisch potentieel van het projectgebied?

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek wordt het archeologisch potentieel van het plangebied als laag ingeschat.

- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

Een eventueel aanwezige archeologische vindplaats binnen het projectgebied kan waardevolle informatie bevatten over de archeologisch slecht gedocumenteerde deelgemeente, en meer specifiek over de mogelijke laatmiddeleeuwse bewoning van Aveschoot. Er wordt echter een slechte bewaring van de bodern verwacht. Dit resulteert, in combinatie met de beperkte oppervlakte waarop de werken een invloed zullen hebben (1400m²) en die bijgevolg onderzocht zou worden, in een relatief beperkt kennispotentieel op dit terrein.

- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?

De werken hebben enkel een impact op de zuidwestelijke 1400m² van het plangebied. De overige oppervlakte is tuinzone en blijft ongewijzigd. De impact van de geplande werken zal eventueel aanwezig archeologisch erfgoed hoogstwaarschijnlijk beschadigen en zelfs vernielen. De sloop van de huidige woning, met riolering, nutsleidingen, eventuele putten en verhardingen, en het rooien van de aanwezige begroeiing zal eveneens een negatieve invloed op de bodern hebben.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kunnen alle onderzoeksvragen met voldoende zekerheid beantwoord worden. Het is duidelijk dat binnen de door de werken bedreigde zone van het plangebied geen goed bewaarde, wetenschappelijk waardevolle archeologische vindplaats meer verwacht worden. Bijkomende fases van archeologisch vooronderzoek zijn niet nodig om de archeologische waarde van het bodemarchief vast te stellen. Er kan een correct programma van maatregelen worden opgemaakt.

3. Synthese

Aan Aveschoot 52 in Lembeke, een deelgemeente van Kaprijke, wordt de bouw van een meergezinswoning gepland. De werken omvatten in eerste instantie de sloop van de aanwezige woning met omgevende verharding. Zowel de sloop- als bouwwerken beperken zich tot de zone van 1400m² die in het zuidwesten van het plangebied op de straat aansluit. Bij de vergunningsaanvraag voor deze werken dient een archeologienota gevoegd te worden. Hiervoor werd een bureauonderzoek uitgevoerd waarmee het archeologisch potentieel van het terrein bepaald moest worden. Uit de resultaten blijkt dat het plangebied op een interessante locatie ligt: aan de rand van de zandrug tussen Maldegem en Stekene en in een gebied dat reeds in de 13de eeuw vermeld wordt. Ook op de historische kaarten blijkt de straat Aveschoot dener bebouwd dan het omringende gebied. De archeologische voorkennis van het gebied wijst dan weer op een laag archeologisch potentieel. Vlak naast het plangebied had een groot proefsleuvenonderzoek plaats dat geen relevante archeologische vondsten opleverde. De zone waar het bodemarchief door de geplande werken bedreigd wordt kent vermoedelijk al vanaf de 18de eeuw bebouwing. De opeenvolging van bebouwing aan de staatzijde en de impact van de huidige woning, met gedeeltelijke onderkeldering, doen echter een slechte bewaring van eventueel aanwezige archeologische resten vermoeden. Dit wordt bevestigd door de kartering als OB-bodern op de bodernkaart. De combinatie van een eerder laag archeologisch potentieel, een vermoedelijk slechte bewaring en een eerder kleine oppervlakte van het potentieel onderzoeksgebied, wijzen op een te laag kennispotentieel voor verder archeologisch onderzoek.

HOOFDSTUK 2: BIBLIOGRAFIE

ANTROP M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

BORREMANS M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent.

DEBRABANDERE F., DE VOS M., MENNEN V., RYCKEBOER H. & VAN OSTA W., 2010. *De Vlaamse gemeentenamen. Verklarend woordenboek*, Brussel.

DE VOS A., LIPPENS O. & RYSERHOVE A., 1982. *Lembeke in het hart van het Meetjesland*. Ons Meetjesland jaargang 15.

DE VRIENDT B., 2009. *Archeologisch vooronderzoek te Kaprijke-Aveschoot*. AS-Rapportage 2009-08.

DONDEYNE S., VANIERSCHOT L., LANGOHR R., VAN RANST E & DECKERS J., 2015. *De grote bodemgroepen van vlaanderen. Kenmerken van de reference soil groups volgens het internationale classificatiesysteem world reference base*, KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

HEYSE, I. 1979. *Geomorphological mapping of flat regions in Flanders (Belgium): the morphology and evolution of the coversands in the Flemish Lowland*. Proc. 15th meeting Geomorphological Survey & Mapping (Italy), p. 55-67.

JACOBS P., 2015. *Het midden-Eoceen en laat-Eoceen*. In: BORREMANS M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*.

VAN RANST E. & SYS C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*. UGent.

Geraadpleegde websites:

<https://cai.onroerenderfgoed.be> (geraadpleegd op 05/05/2022)

(De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.)

<https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html> (geraadpleegd op 05/05/2022)

<https://geo.onroerenderfgoed.be> (geraadpleegd op 05/05/2022)

<http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 05/05/2022)

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be> (geraadpleegd op 05/05/2022)

